

Foto - A. Kirsanovs

Diskusijas tikai sāksies. Novada domes priekšsēdētājs Aigars Pušpurs (no kreisās), viņa vietniece Anita Petrova un Izglītības un kultūras, sporta pārvaldes vadītāja Inta Kaļva (no labās) teica paldies tilžēniešiem par lielo interesi šī jautājuma risināšanā un vēlreiz atgādināja, neskatoties ne uz kādiem apstākļiem, Tilžas internātpamatskola finansējumu no pašvaldības saņems un šo mācību gadu pabeigs. "Turpmākais būs atkarīgs no sadarbības ar Izglītības, kultūras un sporta pārvaldi, pašreizējiem direktoriem un, protams, arī bērnu vecākiem. Nav mūsu interesēs kaut ko slēgt. Būs bērni, būs arī skola," teica A. Pušpurs.

Tilžēniešiem pasaka – internātskolas vairs nebūs

Sanita Karavoičika

Tas nu ir oficiāls fakts - Balvu novada Tilžas internātpamatskolai šis ir pēdējais mācību gads. Ar 2019. gada janvāri valsts pārtrauca finansējumu internātskolas uzturēšanai, līdz ar to vienas pašas pašvaldības spēkos vairs nav uzturēt šo mācību iestādi. Lai informētu par jautājumiem, kas saistīti ar Tilžas internātpamatskolas likvidēšanu un spriestu par pārējo šeit esošo izglītības iestāžu likteņiem, pagājušo trešdien Balvu novada vadība pagasta iedzīvotājus aicināja uz tikšanos Tilžas kultūras namā.

Novada pašvaldības vadītāja vietniece Anita Petrova klātesošajiem atgādināja, ka jau kopš

2016. gada valdība ļoti intensīvi runā par jaunu izglītības saturu un skolu tīkla izmaiņām. Skolēnu kļūst mazāk, līdz ar to jādomā, kā optimizēties, lai varētu gan izdzīvot, gan bērniem nodrošināt labu izglītības kvalitāti. "2016. gada jūnijā valdība lēma, ka Latvijā skolu tipoloģijā internātskolu kā tādu vairs nebūs. Un ja nav skolas, tad nav arī valsts finansējuma skolas uzturēšanai. Vadoties pēc skolēnu skaita, ik gadu no valsts budžeta saņemām vairāk nekā divsimt tūkstošus skolas uzturēšanai, pagājušajā gadā - 233 tūkstošus 49 eiro. Ar šī gada janvāri Tilžas internātpamatskola no valsts vairs šos līdzekļus nesaņem. Tagad varam rēķināties tikai ar tādu pašu atbalstu kā jebkura cita skola, kura nodrošina mācību procesu," teica A. Petrova.

* Turpinājums 3. lpp.

Nākamajā
vadugunī

- **Gaida ekspertizes slēdzienu**
Kas notiks ar zaļo māju?
- **Mācīties nekad nav par vēlu**
Pilnveido šūšanas prasmes

Iekļauj kultūras mantojuma sarakstā

2019. gada 29. martā jau otro reizi pasniegs apliecinājumus par nemateriālā kultūras mantojuma vērtības iekļaušanu Latvijas Nacionālajā nemateriālā kultūras mantojuma sarakstā. Svinīgā ceremonijā Krapes tautas namā apliecinājumus saņems 7 vērtību pieteicēji, tostarp biedrība "Upītes jauniešu folkloras kopa".

Gatavojas forumam

3. aprīlī Balvu Profesionālās un vispārīzglītojošās vidusskolas aktu zālē notiks forums "Profesionālā izglītība – atslēga uz darba tirgu". Forumā būs iespēja noskatīties pedagogu un audzēkņu tēru kolekciju demonstrējumu, piedalīties paneldiskusijā "Profesionālā izglītība – atslēga uz darba tirgu" un radošajās darbnīcās.

Īsziņas

Aicina uz putnu vērošanas dienām

6. un 7. aprīlī aicinām ikvienu interesentu doties uz pavasara "Putnu vērošanas dienām 2019" dabas liegumā "Lubāna mitrājs". 6. aprīlī paredzēts pārgājiens uz zivju diķiem Nagļu ciema apkārtnē (aptuvenais pārgājiena ilgums 3-4 stundas), bet 7. aprīlī plānota pastaiga pa Īdeņas zivju diķiem (piemērotas ģimenēm ar bērniem, lai apskatītu Īdeņas zivju diķos mītošās putnu sugas). Dalība pārgājienos bez maksas.

Piedāvājam darbu skolēnu brīvlaikā

Laikraksta "Vaduguns" redakcija meklē jauniešus, kuri vēlētos pastrādāt skolēnu brīvlaikā. Nepieciešami darbinieki reklāmas un datorprasmju jomā (e-pasts: edgarsgbranovs@inbox.lv).

Vārds žurnālistam

Zinaida Logina

Kā katru pavasari, aktuāla kļūst slikto ceļu tēma. Mazliet apnicīgi, jo - cik var runāt? Taču atzinums ir viens - ceļi lūst un brūk kopā, un tas ir acīmredzams. Darbdienu vakaros braucu uz nodarbībām Baltinavā, Kupravā, Viļakā, tāpēc varu teikt tikai to, ko redzu un ko teju ik vakaru izbauda mana mašīna. Esmu izmēģinājusi gan lēnu braukšanu, lavierējot no vienas ceļa malas uz otru, gan ātru, pieļaujamo ātrumā *lidojot* pāri bedrēm un bedrītēm ar domu, - kā būs, tā būs! Ja satiksme ļauj, braucu pa ceļa vidu. Ja pretī nāk lielie balķvedēji, lūkoju, kas rādās ceļa malās. Un redzu asfaltmalās izsistas ap metru platas un dziļas bedres. Lēmums jāpieņem ātri - iebrukt tajā un pastāvēt (smieklīgi, protams!), vai lavierēt tālāk - tuvāk grāvīmalai, vai kā citādi. Lai cik skumji nebūtu, mierinu sevi ar domu, ka sliktie ceļi, līdzīgi kā risinot krustvārdu miklas, darbina prātu, meklējot pareizākos lēmumus. Zinu, kādā stāvoklī ir arī citi Balvu un apkārtnējo novadu ceļi, jo bieži pie cilvēkiem žurnālista gaitās dodos ar savu mašīnu. Balvu pilsētā jau kādu bedrīti aizber, noblietē jeb, kā tautā saka, uzliek ielāpus. Tikai, cik ilgi dzīvosim ar caurām, ielāpāinām biksēm, piedodiet, ceļiem? Ja vēl klāt nāk laucinieku sāpe par zemes ceļiem, kurus daudzviet vairs tā nemaz nevar nosaukt, pārņem skumjas un neižpratne. Arī sociālajos tīklos cilvēki dalās, sakot, ka "ceļu stāvoklis valstī nav tas labākais, un nevar saprast, kāpēc tas nepaliek labāks, ja ik gadu tiek saņemti miljoni ceļa nodokļos no iedzīvotājiem". Ej nu sazeni! Es nezinu. Un jūs?

Latvijā

Deg kūla. Aizvadītajā sestdienā Latvijā dzēsti 69 pērnās zāles ugunsgrēki, kas ir lielākais šogad vienā diennaktī reģistrēto kūlas ugunsgrēku skaits. Kopējā pērnās zāles degšanas platība bija vairāk nekā 140 hektāri. Visvairāk kūlas degšanas gadījumu reģistrēts Latgalē, kur dzēsti 39 pērnās zāles ugunsgrēki. Platības ziņā lielākais kūlas ugunsgrēks sestdien izcēlies Iecavas novadā, kur pērnā zāle dega 30 hektāru platībā un blakus esošie siena ruļļi - 75 m² platībā.

Vēlas novērst uzmanību no problēmām. Rīgas domes lēmums aizliegt spēļu zāles Rīgas administratīvajā teritorijā ir uzmanības novēršana no reālajām problēmām Rīgas domē. Azartspēļu nozare tiek izmantota, lai kāda politiskā partija uzlabotu savus reitingus pirms gaidāmajām vēlēšanām, - tā domā Latvijas Spēļu biznesa asociācijā.

Iesniegti kandidātu saraksti. Kandidātu sarakstus Eiropas Parlamenta vēlēšanām iesniegušas 16 partijas, uz astoņām Latvijai paredzētajām vietām izvizot 246 kandidātus, - liecina Centrālās vēlēšanu komisijas apkopotā informācija. No visiem kandidātiem 69,5% ir vīrieši, bet 30,5% ir sievietes. Lielākā daļa jeb 27,6% kandidātu ir vecumā no 51 līdz 60 gadiem, savukārt 22,8% kandidātu ir vecumā no 31 līdz 40 gadiem, bet 21,5% - vecumā no 41 līdz 50 gadiem.

Atrasts miris. Mirušais Latvijas regbija izlases spēlētājs - 28 gadus vecais Dāvis Pērkonis - atrasts Olaines meža masīvā ar sarežģītu ģeogrāfisko izvietojumu - aizauģušā, biežā mežā ar daudziem kritušiem kokiem. Par viņa pazušanu ziņoja pagājušā gada 23.decembrī. Policija nekonstatēja vardarbīgas nāves pazīmes un visdrīzāk situācija norāda uz iespējamu pašnāvību.

Saņem smieklīgu kompensāciju. Viļānu novada Dekšāres pagastā dzīvojošā pensionāre Dzidra Bruzgule kompensācijā par policijas izpostīto kaņepju lauku saņēmusi 27 eiro, lai gan lūgusi 4000 eiro. Pagājušajā gada augustā pie pensionāres Bruzgules atbrauca Valsts policijas darbinieki un izrāva 363 kaņepju stādus, lai aizvestu uz ekspertīzi noskaidrot, vai augi satur narkotiskas vielas. Ekspertīzē aizliegtās vielas neatrada, lieta tika izbeigta.

(Ziņas no www.tvnet.lv, www.delfi.lv)

Sena tradīcija

Katoļu draudzes svētki Baltinavā

Ingrīda Zinkovska

24.martā Baltinavas Romas katoļu draudze svinēja savus draudzes svētkus. "Šie ir lielākie svētki mūsu draudzē, jo baznīca nes Kunga Jēzus Kristus Pasludināšanas vārdus. Mūsu baznīcas griestu gleznojums atgādina par notikumu, kad eņģelis apciemo Jaunavu un pavēsta par to, ka viņa kļūs par Dieva Māti," stāsta draudzes locekle un svētku dalībniece RUDĪTE LAGANOVSKA.

Jaunavas Marijas godināšanai Baltinavas katoļu baznīcā ir senas tradīcijas. Baznīcā atrodas pat vairāk nekā 300 gadus veca Dievmātes svētglezna. Tā kā svētki šogad iekrita pirmdien, tad tos svinēja tuvākajā svētdienā, kas bija gavēņa 3.svētdiena. Jau no pulksten 9.30 baznīcā pulcējās sieviņas un sāka Rožukroņa lūgšanu. Tai sekoja Žēlsirdības kronītis, Krusta ceļš un Rūgtās sāpes. Pulksten 11.30 baznīcā sanākuši visi dievlūdēji, jo sākās Sv.Mise. R.Laganovska turpina: "Svēto Misi celebrēja priesteris Staņislavs Prikulis un Filips Davidovičs. Svētdienas Svēto Rakstu lasījumos bija vēstīts par vietu, kur cilvēki sastop Dievu. Mums tāda vieta ir mūsu baznīca. Te vislabāk mēs varam sastapties ar Dievu, ar Dievmāmiņu. Tieši dievmāmē esam Dievam īpaši tuvu."

Pēc Sv.Mises draudzi svētkos sveica Baltinavas novada domes priekšsēdētāja Sarmīte Tabore. Viņa pateicās priesterim Staņislavam par sadarbību un draudzes garīgo aprūpi. Tāpat novada vadītāja sveica priesteri Filipu, jo viņš tikai pirms nedēļas ir ieradies mūsu draudzē, lai sniegtu atbalstu garīgajā darbā.

Baltinavas draudzi ar koncertu svētkos sveica Kubulu pagasta ansamblis vadītājas A.Ločmeles vadībā. Ar priekšnesumiem uzstājās arī Baltinavas Mākslas un mūzikas skolas audzēkņi I.Kozlovskā, E.Circenis un skolotāja L.Logina. Draudze ir pateicīga Baltinavas Mūzikas un mākslas direktorei M.Bukšai par atbalstu. Muzikālu pārsteigumu svētku dalībniekiem bija sagatavojis ministrants K.Dauksts. Viņš nodziedāja skaistu tautasdziesmu.

Baznīcas dārzā visus baznīcas apmeklētājus gaidīja garšīga zupa. To bija gatavojušas Briežuciema pagasta saimnieces H.Ločmele, A.Pundure, B.Pundure, V.Keiša. Daudzi draudzes locekļi bija ieradušies ar savu cienastu. Draudze dalījās sirsnīgās sarunās un kopīgā maltītē. Kā mazu piemiņu no draudzes svētku dalībnieki saņēma mazu piekariņu ar Māras krustu, ko darinājis draudzes loceklis V.Laganovskis. "Slava Dievam un Dievmāmiņai par mūsu draudzi un baznīcu! Pateicamies prāvestam Staņislavam Prikulim par iniciatīvu draudzes svētku organizēšanā, Marijai Skabai un Lucijai Kašai par svētku organizēšanu. Paldies ikvienam svētku atbalstītājam

Celebrē Svēto Misi. Baltinavas Romas katoļu draudzes prāvests Staņislavs Prikulis un priesteris Filips Davidovičs (foto - no kreisās) celebrē Svēto Misi Baltinavas katoļu draudzes svētkos 24.martā.

Sveic ar koncertu. Baltinavas Romas katoļu draudzi svētkos ar koncertu sveica Kubulu pagasta ansamblis, ko vada A.Ločmele.

un dalībniekam. Svētki patiešām izdevās," secina R.Laganovska.

Gandarīta par mazdēla Kaspara muzikālo pārsteigumu draudzē svētkos ir baltinaviete Valentīna Daukste. Mazdēls mācās mūzikas skolas kora klasē un piekalpo baznīcā par ministrantu. Draudzes dzīve viņam ir tuva. Vecmamma stāsta, ka mazdēls nobažījies, vai prāvests Staņislavs negrasās atstāt Baltinavas draudzi, uz ko mazdēls saņēmis pārlicinošu prāvesta atbildi: "Nē, Kaspariņ. Es došos tikai mācīties." Savukārt Marija Skaba stāstu par draudzes svētkiem papildināja ar piebildi, ka pirmo reizi tie *iznesti* no baznīcas, lai cilvēki varētu pakavēties sarunās - ne tikai garīgās, bet arī sadzīvīskās, kas arī nepieciešamas draudzes dzīvē.

Anastasija Ločmele vada Baltinavas un Šķilbēnu katoļu baznīcas korus, kas katru svētdienu piedalās Svētajās

Misēs. Šoreiz viņa uz Baltinavu kā draudzes svētku koncerta dalībniekus bija uzaicinājusi Kubulu ansamblī, kas izpildīja gan garīgās dziesmas, gan dziesmas, kas saistītas ar brīvību, zemi, Latviju, - "Svēti Debesis šo zemi", "Gaismai plūstot", "Es Tev savu dvēseli" un citas. Baltinavas draudzes prāvestu Staņislavu Prikuli viņa uzslavē kā ļoti aktīvu, radošu cilvēku, kuram ir laba sadarbība ar jaunatni, tādēļ baznīcas kori dzied arī jauni cilvēki. Draudzes locekļi labprāt piedalās arī citās aktivitātēs. "Tagad prāvestam ir arī palīgs - vikārs Filips Davidovičs, gados jauns un dzīvespriecīgs cilvēks, kurš ieradies šeit pēc citām kalpošanas vietām Latvijā, lai palīdzētu prāvestam garīgā kalpošanā Ziemeļlatgales draudzēs. Latgaliski gan viņš nerunā, bet latviski runā," par iespajdiem draudzes svētkos pastāstīja A.Ločmele.

Foto - R. Laganovska

Foto - R. Laganovska

* Sākums 1.lpp.

Novada vadība iedzīvotājus sasauc uz sapulci

Tilžēniešiem pasaka – internātskolas vairs nebūs

Pārtraucot finansējumu internātskolu uzturēšanai, problēmas nekur nepazūd, un pašvaldībām tās jārisina. Balvu novada pašvaldība jau tagad izglītībai tērē gandrīz pusi budžeta, bet atvēlēt vēl vairāk līdzekļu vairs nevar atļauties. Turklāt novada vadītāja vietniece akcentēja pašreiz esošās problēmas - skolu ēkas lauku teritorijā ir par lielu esošajam bērnu skaitam, un arī pedagogus grūti motivēt iet strādāt uz mazākām skolām. Nauda seko skolēnam, līdz ar to tas ietekmē gan pedagogu noslodzi, gan samaksu par darbu. "Un nav noslēpums, ka pedagogi, lai savāktu šīs slodzes, spiesti pārvietoties no vienas skolas uz otru. Līdz ar to, strādājot vienlaikus vairākās skolās, pazūd piederības sajūta noteiktai izglītības iestādei. Skaidrs arī tas, ka, optimizējot izglītības iestādes Tilžā, visiem darbiniekiem nesaglabāties," norādīja A.Petrova.

Piedāvā divus risinājumus

Lai saprastu, kā turpmāk organizēt izglītības iestāžu darbu Tilžā, novadā izveidota speciāla komisija, kura apzinājusi reālo situāciju, spriedusi, kalkuležusi un karstās debatēs kopā ar pārējiem deputātiem meklējusi iespējamos risinājumus. Pēdējo gadu laikā pašvaldība Tilžas izglītības iestāžu infrastruktūras sakārtošanā ieguldījusi ievērojamus līdzekļus. Lai lietderīgi izmantotu esošās ēkas, telpas un ekonomētu izdevumus, šobrīd pašvaldība tilžēniešiem piedāvā divus iespējamos variantus. Abi no tiem paredz Tilžā vienu izglītības iestādi – Tilžas vidusskolu ar sešām programmām. Pirmajā variantā tā varētu būt izvietota divās ēkās - abās tagadējās skolās. Savukārt otrajā - vidusskola izvietotos trijās ēkās, pirmsskolas posmu atstājot esošajā Tilžas pirmsskolas izglītības iestādē. Abi varianti paredz internāta un bērnu patversmes "Ābelzieds" saglabāšanu un arī mācību nodrošināšanu tagadējiem internātpamatskolas audzēkņiem visās programmās. "Skolā lielāka prioritāte internāta dzīvot būs Balvu novada bērniem, protams, arī citu novadu bērniem atbilstoši Izglītības likumam, pašvaldībām veicot savstarpējos norēķinus," skaidroja Balvu novada Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes vadītāja Inta Kaļva.

Tiek pieļauts, ka lielā bērnu skaita dēļ (tagadējā bērnudārza telpas paredzētas 40 bērniem, bet jau šobrīd abās pirmsskolas izglītības iestādēs kopā ir 62 bērni) Tilžas bērnudārzu varētu pārvietot uz internātpamatskolas telpām. Vairākums vecāku šo iecerī neatbalsta, jo piedāvātās pirmajā stāvā esošās telpas nav piemērotas bērnu grupiņām. Tiesa gan, vajadzības gadījumā pašvaldība tās sola piemērot atbilstoši prasībām un pārbūvēt.

Vai būs bērni?

Novada domes priekšsēdētāja vietniece atzina, ka šobrīd valda liela neziņa, jo pašvaldība nevar paredzēt, vai vecāki, kuru bērni izglītību iegūst Tilžas internātpamatskolā, nākotnē izteiks vēlmi turpināt mācības tieši Tilžā. "Neatbildēts ir jautājums, vai citu novadu pašvaldībās būs gatavas maksāt savstarpējos norēķinus un bērnu vecāki - segt ēdināšanas izmaksas. Turpmāk viņiem nevarēsīm piedāvāt arī internāta pakalpojumu septiņas dienas nedēļā. Tas liek domāt, ka tālo novadu bērniem nebūs izdevīgi katru piektdienu mērot tālo ceļu uz mājām un pirmdien atpakaļ. Vismazāk vecāki kopā ar savu pašvaldību bērnam meklēs skolu tuvāk dzīvesvietai. Arī mūsu novada 41 bērnam, kuri mācās Tilžas internātpamatskolā, izvēli noteiks vecāki. Tilžas vidusskolā būs tādi paši nosacījumi kā jebkurā citā mūsu novada skolā ar internātu. Ja bērni būs, pašvaldība nodrošinās iespēju mācīties visiem – ar mācīšanās grūtībām, veselības problēmām, bērniem, kuri palikuši bez vecāku gādības. Skolu bāze ir pietiekama, bet šobrīd vēl nesteigsimies ar pārbūves darbiem, jo katrā pārbūvē jāiegulda jauni līdzekļi. Lai nesanāk tā, ka telpas ikdienā nav kam lietot," sacīja A.Petrova. Savukārt Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes vadītāja apliecināja, ka jau šobrīd visiem novadiem, no kuriem bērni mācās Tilžas internātskolā, izsūtītas vēstules par savstarpējiem norēķiniem un ēdināšanas izmaksām. "Un, protams, neizmirstam izglītības likumā teikto, ka vecāks izvēlas skolu. Mūsu bērni mācās visā valstī un mēs maksājam savstarpējos norēķinus," atgādināja I.Kaļva.

Satraukti par nākotni

Ir skaidrs, ka jebkura reorganizācija saistīta arī ar darbavietu likvidēšanu. Tilžēnieši satraucas par faktu, ka vairāki pedagogi zaudēs darbu. Viņu vidū ir arī tādi, kas ir vienīgie ģimenes apgādātāji. Tas savukārt sekms cilvēku prombraukšanu, faktiski lemnot Tilžu izmiršanai. "Vairāki cilvēki nespēj pateikt, ko viņi domā. Saprotiet to, ka ražotnes šeit nekādas nav, un ja vēl internātskola pazūd, - kas tālāk, kādas perspektīvas? Mēs par bērniem nevaram runāt, vairāk nekā 20%-30% ģimeņu vienkāši

Foto - A.Kirsanovs

Izglītības iestāžu liktenis nav vienaldzīgs. Cilvēku pārpilnā Tilžas kultūras nama zāle liecināja par to, ka pagasta iedzīvotājiem nav vienalga, kas notiks ar skolām, bērniem un darbiniekiem. Viņi aktīvi iesaistījās diskusijās un cer, ka kopā ar novada vadību izdosies atrast visiem pieņemamu risinājumu.

būs spiestas aizbraukt uz ārzemēm, ja pastāvēs tāda iespēja. Labāk tā arī pasakiet, ka mēs esam nākamā Kuprava vai Krišjāņi," teica tilžēniešis Raitis Radjukovs.

Uz sanākumi atnākušie iedzīvotāji arī vēlējās zināt, kāds šim visam ir ekonomiskais pamatojums – vai apņēmis, cik darbinieku samazināsies, istenojot pirmo piedāvāto variantu, cik – otro? Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes vadītāja I.Kaļva, atbildot uz šo jautājumu, atklāja, ka tiek rēķināti un kalkuleti dažādi varianti: "Šobrīd 1.variantā ekonomija tikai uz algām ir aptuveni 72 tūkstoši eiro + uzturēšana, ja bērnudārzs pārceļas uz internātskolas telpām un ja apvieno virtuvi. No visām trijām iestādēm vismazāk zaudēs Tilžas vidusskola, praktiski visu zaudēs Tilžas internātpamatskola (pie nosacījuma, ka tiešām bērni nepaliek mācīties), un kādam no darba būs jāšķiras arī bērnudārzs. Diemžēl tāda ir situācija."

Perspektīvā pastāv šaubas arī par to, vai Tilžas vidusskola spēš saglabāt vidusskolas statusu, jo nākamajā mācību gadā klasēs netiks sasniegts nepieciešamais bērnu skaits. Izglītības, sporta un kultūras pārvaldes vadītāja lika priekšā skaitļus un faktus: MK noteikumos rakstīts, ka Balvu novadā vidusskolas klasēs jābūt 33 skolēniem. Provizoriski nākamajā gadā Tilžas vidusskolā būs 26 bērni, 2020.-2021.gadā - 30 bērni, 2022. gadā – atkal 26. "Jau tagad klasēs trūkst skolēnu. Un ziniet, kāpēc ir risks? Tādēļ, ka jaunajā kompetenču programmā vidusskolēniem nevarēsīm piedāvāt izvēļu grozus vidusskolēniem, jo nav iespēja sadalīt klasi vismaz grupās. Faktiski jūsu vidusskola pēc trīs gadiem objektīvā izpratnē būs pamatskola, jo tā nevarēs piedāvāt izvēļu grozus vidusskolā. Vai nevar būt izņēmumi? Izglītības un zinātnes ministre Ilga Šuplinska teica, - tādi būs vienmēr. Mēs gribējam, lai arī Tilžas internātpamatskola ir izņēmums, bet nav. Es esmu godīga pret jums un saku, kā ir. Drīzumā novada vidusskolu direktori tiksies Izglītības, kultūras un sporta pārvaldē kopā ar Izglītības ministrijas pārstāvjiem, lai analizētu vidusskolu jauno kompetenču modeli, šobrīd jautājums par desmito klasi vēl ir atklāts," teica I.Kaļva.

Lai tas viss ir mazāk sāpīgi!

Ar skatu no malas uz izveidojušos situāciju izvērtēja bijusī Balvu rajona vadītāja Valda Iljanova. Viņa uzskata, ka Tilža šajā gadījumā, kad tiek likvidēta internātskola, ir salīdzinoši labā pozīcijā, jo tai blakus atrodas vidusskola. Citur tā nav. Viņasprāt, lielākā problēma ir ar pirmsskolas izglītības iestādēm. "Mani ļoti pārsteidza, ka mums šeit ir divas šādas izglītības iestādes ar vienādām funkcijām. Atšķirība tikai tā, ka viena ir nakts bērnudārzs. Ja novads no savas puses varēs garantēt, ka būs ne tikai dienas grupa, bet arī nakts dārziņš, vecākiem vispār ne par ko nebūs jāuztraucas. Novada domei jāizpēta situācija ar vecākiem, jānoskaidro, kas viņus neapmierina, un maija beigās klūs zināms, cik bērnu paliks Tilžā. Nekur citur jau nav labāk. Un 1.septembrī visi tiksies tepat," teica V.Iljanova.

Savukārt bijušais skolas direktors Voldemārs Čeksis izteica gandarījumu par iedzīvotāju lielo interesi šajā jautājumā. "Tas liecina par to, ka Tilžā ir inteliģenta un izglītota sabiedrība. Runājot par skolu reorganizāciju, atrisinājums jau ieskicēts. Vienīgi jāatrod mazāk sāpīgākais ceļš. Biju abās skolās un parunāju ar daudziem cilvēkiem. Ziniet, ko viņi teica? Trūkst komunikācijas, un šī komunikācija ir vienā virzienā. Kādu iestādi ignorē, kāda tiek pacelta saulīte. Tieši tādēļ jūsu uzdevums, deputāti, ir komunicēt un vēlreiz komunicēt, un lai tas viss ir mazāk sāpīgi,"

Foto - A.Kirsanovs

Pret bērnudārza pārcelšanu uz citām telpām. Arī Lienes Karoles piecgadīgais dēls, kuram ir autisms, apmeklē bērnudārzu Tilžā. Puika pieradis savā vidē - viņam ir vērojama attīstība sakarā ar autismu, par ko mamma teic milzīgu paldies darbiniekiem. Taču mamma satraucas par iespējamo bērnudārza pārvietošanu uz citām telpām, kas dēlam noteikti nenāks par labu. "Visiem citiem tas ir tikai viens bērns Tilžā, kurš nāk no Krišjāņiem, bet man tā ir visa pasaule. Ja man nāksies riskēt ar viņa veselību, tad šeit jums būs vēl viens bezdarbnieks – es. Tad man vajadzēs viņu ņemt savā aprūpē vai arī vispār pārcelties uz citu novadu, jo ar autistiem krietni labāk strādā citos novados. Taču es vēlos palikt šeit, ieguldīt sevi savā novadā, jo te esmu dzimusi un augusi. Pēc 12 gadu prombūtnes atgriezījos mājās, un tagad man ir ļoti bail par to, kas notiks šeit, Tilžā," teica L.Karole.

uzsvēra bijušais skolas direktors. Savs vārds viņam bija sakāms arī par valdību un deputātiem. "Iedzīvotāju skaits Latvijā sarucis par 30-40 %, bet cik Saeimā ir deputātu? Kā simts sēdējuši, tā sēž. Kāpēc? Lai samazina, tāpat kā skolas!" rosināja V.Čeksis, un par rosinājumu saņēma skaļus zāles aplausus.

Vai darīts pietiekami daudz?

Vārdu apmaiņā no iedzīvotāju puses vairākkārt izskanēja jautājums, vai un ko tieši pašvaldība darījusi, lai nosargātu iespēju pastāvēt Tilžas internātpamatskolai? Novada vadība vairākkārt apliecināja, ka darīts daudz un viss iespējams. "Pēc pašvaldību iniciatīvas internātskolu pastāvēšanas jautājums tika skatīts septiņās Saeimas izglītības komisijas sēdēs, no kurām divas notika šeit pat - Tilžas internātpamatskolā, un cerība tika dota. Bet mums neizdevās pārliecināt. Līdz šī gada februārim cerējām, ka vismaz pāris internātskolas Latvijā atstās. Bet vienalga šobrīd nepārvelkam krustu – jā, kā internātskolu mēs šo skolu slēdzam, bet tā var pastāvēt citādā formātā," teica A.Petrova.

Pagaidām situācijas risinājums nav rasts, taču kā nākamā soli novada pašvaldības vadība redz vecāku anketēšanu, lai noskaidrotu viņu viedokļus un plānus attiecībā uz turpmāko bērnu izglītību. Kopīgiem spēkiem jārod risinājums, lai turpmāk nodrošinātu mācību procesu Tilžā. Kā sarunas noslēgumā apliecināja novada domes priekšsēdētājs Aigars Pušpurs, - diskusiju virpulis tagad tikai sācies.

Tilžā satiekas amatiererteātri

23.martā Tilžas kultūras namā notika dramatisko kolektīvu un teātra cienītāju tikšanās sarīkojumā “Dzīve kā teātris - teātris kā dzīve”.

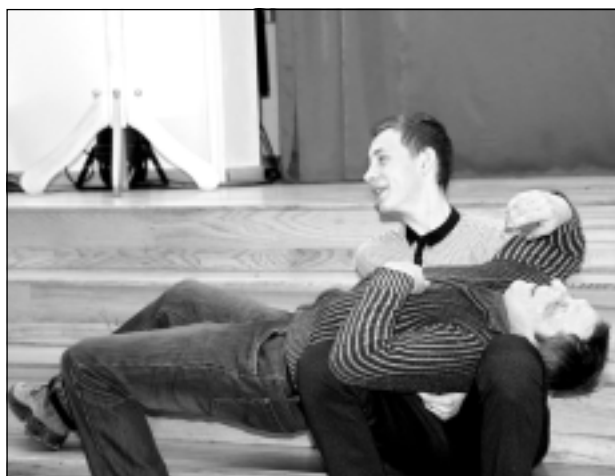
Šī Tilžas kultūras namam ir laba tradīcija, ko 2011.gadā iedibināja toreizējā kultūras nama vadītāja Inese Kalniņa. Viņa atcerējās, ka tajā gadā Tilžas amatiererteātris “Spogulis” ieguva pat savu krustmāti un krusttēvu, kuri seko teātra gaitām joprojām. “Turpinu jauko tradīciju teātra ļaudīm pie mums, Tilžā, satīkties ik gadu pavasarī,” teica Tilžas kultūras nama vadītāja Daiga Lukjanova. Viņa gan piebilda, ka šogad gan teātru, gan pasākuma apmeklētāju bijis mazāk nekā citus gadus. Lai vai kā, pasākuma vadītāja Daiga un uz skatuves darbojošies pieci kolektīvi iedvesmoja skatītājus tik ļoti, ka daudzi zālē sēdošie piekrita celties, iet priekšā, līdzdarboties mēģinājumā un izspēlēt improvizēto teātri.

Iesilda publiku. Fabulas no Norberta Neikšāniša krājuma “Dundurs skudru pyuzni” skaitīja un ainiņas iz dzīves rādīja Jānis Cipruss un Andris Silaunieks. “Rakstnieks Neikšānišs bija pazīstams gan dzejā, gan prozā, gan dramaturģijā. Viņš studējis teoloģiju un bija pazīstams kā asprātīgs publicists,” atgādināja šī uzveduma režisore Inese Daukste.

Krišjāņu pagasta amatiererteātris. Viņi uz Tilžu atveda skeču “Omītes un dators”. Režisore Inese Kalniņa atzina, ka idejas aizgūst gan sadzīvē, gan ciemojoties pie citiem kolektīviem. Foto uz skatuves - Sanita Sinele (no kreisās), Inese Kalniņa un Sanitas meita, izrādē mazmeitiņa Alīna Korkla. “Šis skečs ir kolektīva kopdarbs! Dramatisko kolektīvu saietos ir iedibinājusies jauka tradīcija - visi kolektīvi, kuri vēlas, savus skečus iesūta pasākumu organizētājam un kolektīvi iegūst materiālus. Tilžā gan tā nav, bet ir Lazdukalnā, Blontos un citviet,” pastāstīja Inese Kalniņa.

Sveic režisores un godina aktierus. Teātra svētku noslēgumā godināja režisores Valentīnu Kašu, Inesi Kalniņu, Inesi Dauksti un Mudīti Maslovu, kā arī aplaudēja visu kolektīvu aktieriem.

Bērzkalnes pagasta Rubeņu ciema teātra spēlmaņi. Izrādē “Es beju māmeņai vīna pate meitiņa...” tautu meitas lomā iejutās Mudīte Maslova (attēlā), zārku taisītājs un drēbnieks bija Jānis Usins (attēlā), māte - Velta Leišavniece, zvejnieks - Anatolijs Kamarovs, melderis - Inese Kamarova, kurpnieks - Ņina Miņina, mucinieks - Sanita Koncāne, muzikanta dēls - Jānis Ivanovs, akordeonu spēlmaņis - Pēteris Bodrovs.

Kristīnes Jokstes īsluga “Mobilais telefons”. “Tikai latgaliešiem ir spēja runāt tieši un nelieluļot, tāpat arī mēs protam pasmieties par sevi. Un galvenais - to nenoliedzam un par to nekaunamies!” strādājot pie šī darba, domājusi Inese Daukste. Ar laikmetu vienā solī iet Tekla un Anastasija, kuru lomās iejutās Sandra Logina (no kreisās) un Astrīda Ivanova.

Teātra improvizācijas kopā ar skatītājiem. Daigas jauniestudējumā lieveniņa lomā iejutās Tilžas amatiereteātra “Spogulis” aktieris Dāvis Višņakovs, bet kaķēna lomu atveidoja Andris Silaunieks, arī no “Spoguļa”.

Vecilības amatiereteātris “Melnais kaķis”. Viņi Tilžā rādīja krievu humorista Igora Mamenko feļetonu “Televīzija ir kaitīga lauku cilvēku veselībai!”. “Feļetons ilgi gulēja atvilktnē, līdz iedomājos iestudēt. Lai tas nebūtu kā feļetona lasījums, pievienojām vietu, notikumus, personāžus un galvenais - kāpēc to visu stāstām. Spriediet paši - vai Leonīds ir plānprātīgs, vai vientuļš kā daudzi veci cilvēki,” domāt rosināja režisore Inese Daukste. Lomās iejutās Maruta Arule (no kreisās), Līga Lāce, Ilga Zelča, Aigars Čirka, Anete Arule un Valērija Lāce (aizmugurē).

Briežuciema pagasta amatiereteātra skečs “Moušes eksāmens”. Atjautīgais ebrejs Mouše, kuru tēloja Reinis Apars, lieliski prata atbildēt uz visiem skolotāju jautājumiem. Vai pareizi, vai jocīgi, vai galīgi garām, to vajadzēja izvērtēt skolotājam Inetai Apšeniecei, Helēnai Ločmelei, direktoram Aldim Punduram un skolotājai Annai Pundurei. Lappusi sagatavoja Z.Logina

Skolu pavasara brīvlaikā

Pavasaris rosina izpausties radoši

Balvu Bērnu un jauniešu centrā (BBJC) aizvadītajās skolēnu pavasara brīvdienās ne mirkli nerima rosība. Sevišķi kupli apmeklētās bija daudzveidīgās radošās darbnīcas, kurās katrs varēja izvēlēties sev vispiemērotāko nodarbi. Savukārt 14. martā jauniešu centrā norisinājās konkursa "Caur mūžiem Latgales karavīra piemiņa ir dzīva" radošās aktivitātes.

Brīvdienas nedēļa Balvu Bērnu un jauniešu centrā aizsākās ar skolotājas Aigas Jansones vadīto auduma apdrukas radošo darbnīcu, kurā bērni mācījās izgreznot apģērbus ar krāsainu zīmējumu palīdzību. Piespraužot skolotājas sarūpētajiem auduma atgriezumiem no kartona izgrieztus trafaretus un izkrāsojot audumu ar speciālām krāsām, darbnīcas dalībnieki izveidoja skaistus taureņu un kroņu zīmējumus. Apgleznos audumus skolotāja bērniem ieteica izmantot glezniņas vai glīta spilventiņa darināšanai. Savukārt apgūtās iemaņas viņiem noderēs sava apģērba, piemēram, T-krekla apgleznošanai, piešķirot tam atšķirīgu individualitāti.

Tāpat radošās nedēļas laikā BBJC apmeklētāji labprāt izmantoja iespēju kopā ar skolotāju Inesi Hmaru apgūt origami locīšanas prasmes, no papīra salokot krāšņos pavasara ziedus – tulpes. Ar aizrautību mazie balvieņi un viņu ciemiņi iesaistījās smaržīgo vannas bumbas izgatavošanas darbnīcā kopā ar jauniešu darba speciālisti Gunitu Prokofjevu. "Ja jums mājās ir kaut kāda ēteriskā eļļa un laba olīveļļa, to var pagatavot jebkurš," apgalvoja darbnīcas vadītāja. Vannas bumbas izgatavošanai vēl bija nepieciešama arī citronskābe, soda, kartupeļu ciete un piena pulveris, ko var aizvietot arī ar zīdaiņu barību. To visu sajaucot, pievienojot kādu dabīgo krāsvielu un smaržvielu, piemēram, kurkumu, izdevās krāsainas un aromātiskas bumbas, kas to autoriem vannošanās padarīs vēl patīkamāku.

Lielu interesi izraisīja ceturtdien notikusī Ditas Niperes vadītā plastilīna izgatavošanas darbnīca, jo ar šī materiāla palīdzību

iespējams ne tikai veidot dažādas figūras, bet tā mīcīšana un staipīšana palīdz noņemt arī uzkrāto stresu un nervozitāti. Turklāt process nav pārāk sarežģīts. Izmantojot tādus visiem pieejamus izejmateriālus kā milti, citronskābe, sāls, eļļa un ūdens un pievienojot tiem dabīgās krāsvielas, piemēram, kanēli vai kurkumu, kā arī kārtīgi samīcot masu, izdevās ekoloģisks, tausti patīkams plastilīns. Lai darboties būtu interesantāk, D.Nipere iesaistīja bērnus nelielā konkursā. Sadalījušies grupās, viņi sacentās, kuram izdosies viskvalitatīvākais plastilīns. "Tā kā to izgatavojot vajadzēja ļoti precīzi ievērot recepti, mācījāmies arī, kā pareizi izmērīt katra materiāla daudzumu, izmantojot atšķirīgas atzīmes uz mētrauciņiem," pastāstīja skolotāja.

Savukārt tie, kuri deva priekšroku kustīgākām aktivitātēm, ar prieku iesaistījās studijas "Di – Dancers" vecākās grupas dalībnieces Vladlēnas Zelčas vadītajā deju meistardarbnīcā, kurā jaunie pieņēma apgūt deju stilu *Vogue* vai *Waacking* kustības.

Izmēģina kaut ko jaunu. Lai vannošanās būtu patīkamāka, paši savām rokām samīcīt aromātiskas vannas bumbas mēģināja arī konkursa "Caur mūžiem Latgales karavīra piemiņa ir dzīva" radošo darbnīcu dalībnieki.

Vajag tikai audumu, trafaretu un krāsu. Izrādījās, ka auduma apdrukai izveidot nav sarežģīti, tomēr šim darbam nepieciešama pacietība un precizitāte.

Patīk dejot. Kopā ar Vladlēnu Zelču bērni apguva vairākas mūsdienu deju stilu *Waacking* un *Vogue* kustības.

Trīs dienas, kas mainīja viņu dzīvi

Skolu pavasara brīvlaikā no 13. līdz 15. martam Balkanu kalnos pulcējās 15 Viļakas novada jaunieši, lai aktivitātē "Trīs dienas, kas mainīja manu dzīvi" kopā ar izaugsmes treneriem EGILU PURVIŅU un ŽANNU MAKSIMOVU nodarbotos ar sevis izzināšanu, priekšrocības un kā rast motivāciju, kā kļūt mērķtiecīgiem, izvirzīt nozīmīgus mērķus un sasniegt tos.

Trīs dienās, ko pavadīja dabas parkā "Balkanu kalni", jaunieši mēģināja izprast sevi, mācījās analizēt savas vēlmes un prasmes, rast motivāciju un nebaidīties izvirzīt lielus mērķus. Noklausījušies Žannas Maksimovas stāstījumu un noskatījušies filmu par šo tēmu, aktivitātes dalībnieki diskutēja par redzēto un dzirdēto.

Ž.Maksimova atklāja skolēniem, cik svarīga loma cilvēka dzīvē ir efektīvai laika plānošanai, kā arī to, kā sasniegt finansiālu brīvību, bet Egils Purviņš kopā ar jauniešiem sprieda par mērķtiecību, mērķu izvirzīšanu, ceļu uz finansiālu brīvību, kā arī rakstura līderību.

Otrās dienas vakarpusē klātesošie kopā ar

E.Purviņu iesaistījās aizraujošā diskusijā par dzimumu attiecībām. "Jautāju - kāpēc jaunieši ir tik samulsuši, runājot par attiecībām. Viņi atbildēja, ka nekad isti par to nav runājuši... Bet ja sanāk runāt, tad tas ir tikai starp vienaudžiem un visbiežāk, runājot vai smīkņājot par tiem, kuri jau ir pāriti... Un, jā, vēl kaut kad uz skolu pie viņiem bija atbraucis "Paparades zieds" ar gurķi un balonu. Par attiecībām, protams, tur netika minēts ne vārda. Un tad mēs mācījāmies par to aprunāties (ne jau par dārzeniņiem un baloniem). Mēs sapratām, ka ikviena meitene vēlas, lai viņu cienītu, uzklausītu, vēlas justies droši un brīvi, vēlas dāvēt dzīvesprieku un būt radoša, ja viņai blakus ir cienījams puisis. Un ikviens puisis vēlas būt cienīts, saprasts, pieņemts, atzīts, vēlas dalīties ar savām šī brīža zināšanām, aizraušānām un vēlas mācīties rūpēties par to otru, ja viņam blakus ir cienījama meitene. Tie ir pirmie sapratnes soļi preti tam, ko vēlāk, briedumā, sauks par mīlestību starp puisī un meiteni," pārdomās pēc tikšanās ar Viļakas jauniešiem dalījās E.Purviņš.

Aktivitātes noslēdzošajā dienā katrs jau-

Māca, kā mainīt domāšanu. Kopā ar izaugsmes treneriem Egilu Purviņu un Žannu Maksimovu jaunieši pārrunāja ne vien tādas nopietnas tēmas kā mērķu izvirzīšana, rakstura līderība un finanšu plānošana. E.Purviņš viņus rosināja brīvi paust savu viedokli, arī diskutējot par pretējo dzimumu attiecībām.

nietis saņēma sertifikātu par dalību 24 stundu neformālās izglītības apmācību ciklā "Trīs dienas, kas mainīja manu dzīvi".

9.klases audzēkne Simona Zarembe uzskata, ka viss lektoru stāstītais bija noderīgs: "Manuprāt, jebkuram cilvēkam ir jāprot plānot

laiku, jāmeklē rīkoties ar naudu, kā arī izvirzīt un sasniegt mērķus. Tāpēc šīs trīs dienas bija liels ieguldījums manā un citu jauniešu nākotnē. Man ļoti patika tas, ko stāstīja lektori, un uzskatu, ka trīs brīvlaika dienas ir izmantotas lietderīgi."

Lappusi sagatavoja I.Tušinska

Panākumi

Ar pirmo reizi – spēles finālā

Irēna Tušinska

Tie balvenieši, kuri 15.martā Latvijas Televīzijas 1. kanālā noskatījās skolēnu erudīcijas spēles “Gudrs, vēl gudrāks” 3.pusfinālu, sajuta lepnumu par savu novadnieku, Balvu Valsts ģimnāzijas 11.klases skolēnu ERNESTU MEŽALU. Šis jauniešs, apsteidzot spēcīgus un pieredzējušus konkurentus, izcīnīja iespēju startēt spēles finālā, ko televīzijā varēja noskatīties 22.martā.

Paļāvās uz intuīciju

Ernests, kurš spēlē piedalījās pirmo reizi, neslēpa, ka, sākoties pusfināla videoierakstam TV studijā, nedaudz uztraucās, tomēr nelielās bailes drīzāk palīdzēja, nekā traucēja domāt: “Galvā viss notika tā dīvaini, it kā nedaudz palēnināti. Taču bija daudzreiz interesantāk, nekā rakstot kontrol darbu. Bija jādodomā par visdažādākajām tēmām, jo jebkurā brīdī pajautāt varēja jebko.” Meklējot atbildes uz daudzveidīgajiem jautājumiem, bieži vajadzēja paļauties uz intuīciju, citreiz vienkārši jāmin. “Daži minējumi bija veiksmīgāki, citi mazāk veiksmīgi, bet ļoti palīdzēja intuīcija,” uzsver BVĢ audzēknis.

Svarīgs bija arī līdzjutēju – datorgrafikas skolotāja Arņa Stuckas un klasesbiedru Annijas, Robertas, Maksima, Vara un Annijas draudzenes Baibas atbalsts. “Pēc katras atbildes, paskatoties uz līdzjutējiem un redzot smaidu viņus sejās, arī pašam bija prieks,” apgalvo spēles dalībnieks.

Pusfināla gaitā satraukums pamazām pierima, un, nonācis līdz pēdējai - ceturtajai - kārtai kopā ar Diānu Baltiņu no Valmieras Pārgaujas ģimnāzijas, Ernests saprata, ka apsteigt konkurenti būs gandrīz neiespējami: “Viņa bija man priekšā par astoņiem punktiem. Nolēmu, ka galvenais ir neizgāzties un atbildēt daudz maz labi. Līdz ar to saspringums mazinājās un galva sāka strādāt vēl labāk.” Tādēļ īpašu prieku balvenietim sagādāja konkurentes Diānas, kura iepriekšējā dalības reizē spēlē bija tikusi līdz pat pusfināla trešajai kārtai, pārsteigums, ka Ernests, būdams iesācējs, ar pirmo reizi tika finālā. “Ja es būtu atbildējis pareizi arī uz pēdējo jautājumu, iespējams, punktu skaita ziņā būtu pat viņu apsteidzis,” gandarīts jauniešs.

Fināla cīņai – cits asums

7.martā Ernests piedalījās spēles fināla raidījuma videoierakstā, kur kopā ar pārējiem pieciem pusfinālu uzvarētājiem sacentās par galveno balvu: “Finālam bija pavisam cits asums. Ja pusfinālā zemākais pareizo atbilžu skaits uz kādu no jautājumiem bija četras, finālā zemākais pareizo atbilžu skaits bija septiņas. Varēja just, ka visiem finālistiem bija lieliska zināšanu bagāža un visi bija gatavi cīnīties par uzvaru.” Jāteic, ka konkurenti tiešām pārstāvēja spēcīgas Vidzemes skolas. “Divi skolēni bija no Cēsīm, viens - no Rīgas Valsts Vācu ģimnāzijas, divi - no Valmieras. No Latgales biju vienīgais,” stāsta “Gudrs, vēl gudrāks” dalībnieks no Balviem.

Finālā Ernesta atbalstītāju skaits bija krietni pieaudzis – skatītāju auditorijā par viņa veiksmi ikšķus turēja visa klase un skolotājs Zigfrīds Lielbārdis. “Ļoti priecājos, ka arī mana māsa ar saviem draugiem bija izbrīvējusi laiku, lai atbrauktu mani atbalstīt,” stāsta Ernests. Lai gan neieguva galveno balvu, bet izstājās fināla otrajā kārtā, šis bija nozīmīgs panākums jaunam spēlētājam, ņemot vērā, ka panākumus vai neveiksmes šajā spēlē ir diezgan grūti prognozēt. “Parasti labāk sokas, atbildot uz tās jomas jautājumiem, kuros skolēns jūtas spēcīgāks. Mana stiprā puse ir eksaktie mācību priekšmeti - matemātika un fizika. Tomēr diezgan veiksmīgi izdevās atbildēt arī uz literatūras jautājumu par Raini,” priecājas BVĢ audzēknis.

Kad vēl, ja ne jaunībā?!

Ernesta ikdiena aizrit ne tikai mācoties. Viņš spēlē volejbolu, iesaistās daudzās Balvu Bērnu un jauniešu centra aktivitātēs un vairāk kā gadu ir tautas deju kolektīva “Rika” dalībnieks. Kopš pērnā mācību gada BVĢ skolēni uzticējuši enerģiskajam puisim vadīt ģimnāzijas skolēnu pašpārvaldi, bet nesen viņš sācis mācīties autoskolā. Ernests ir arī čakls palīgs saviem vecākiem, sevišķi tētim, strādājot ģimenes uzņēmumā. Jauniešs uzskata, ka, pareizi izplānojot laiku, vienmēr var visu paspēt, vajag tikai gribēt: “Pēdējā laikā mana darba diena

Foto - no personīgā arhīva

Spēle sākusies. Īpaši ar Ernesta panākumiem lepojās klasesbiedri. Starpbrīdī pēc fināla otrās kārtas, kad Ernests izstājās, viņi pienāca un teica: “Tas nekas, tu vienalga esi mūsu gudrinieks. Vēl jau ir arī nākamais gads. To dzirdēt no viņiem bija ļoti patīkami.” Lai gan šobrīd neplāno vēlreiz piedalīties spēlē, puisis spriež, ka domas ar laiku varētu mainīties.

beidzas septiņos vai astoņos vakarā, izņemot trešdienu. Līdz maija sākumam būšu diezgan aizņemts, bet būs jau labi. Kad tad vēl skriet, ja ne jaunībā?!”

Līdz ģimnāzijas absolūšanai Ernestam atlicis pusotrs gads, un puisis jau domā par nākotni. Lai gan studiju vietu ir izvēlējis, ģimnāzists pieļauj, ka plāni varētu mainīties: “Vēlos studēt RTU informāciju tehnoloģiju nozari.” Savukārt Ernesta plāns ‘b’ varētu būt studēšana kādā no Skandināvijas valstu augstskolām, taču pagaidām viņu biedē valodas barjera.

Ražīgas sacensības Ventspilī un Lietuvā

Labo desmit Latvijas rekordus

Artūrs Ločmelis

Balvu Sporta skolas svarcēlāji atgriezušies no sacensībām Ventspilī un kaimiņvalstī Lietuvā, kur ne tikai izcīnīja visa kaluma godalgas, bet arī uzstādīja vairākus Latvijas rekordus.

Rekordi dzimšanas dienā

8. un 9.martā Lietuvas pilsētā Telšos notika Lietuvas neatkarības dienai veltīts turnīrs svarcēlšanā “U-11”, “U-14”, “U-17” un pieaugušo vecuma grupā pēc Sinklera punktu tabulas, kā arī atsevišķās svaru kategorijās. No mūsējiem svarcēlājiem svara kategorijā 35 kilogrami 5.vietu izcīnīja RAIVO KEIŠS, bet pēc Sinklera punktu tabulas “U-11” grupā – 2.vietu un kausu. Svara kategorijā 45 kilogrami 2.vietu ieguva EDIJS KEIŠS, svara kategorijā 81 kilograms 6.vietu izcīnīja RAINERS MELNSTRADS, bet svara kategorijā 89 kilogrami bronzas medaļas vērtu 3.vietu ieguva ARTŪRS BEREZOVS. Savukārt svara kategorijā 102 kilogrami ar lieliskiem panākumiem startēja LAURIS LOGINS. Jaunais svarcēlājs izcīnīja 2.vietu, bet pēc Sinklera punktu tabulas “U-17” vecuma grupā palika nepārspēts – ieguva 1.vietu un kausu. Ar to gan Laura panākumi nebeidzās, kurš uzstādīja arī piecus “U-15” vecuma grupas Latvijas rekordus un pārliecinoši triumfēja sacensībās. Turklāt labotajiem valsts rekordiem un pārējiem sacensībās gūtajiem panākumiem bija divtik liela nozīme, jo vienā no turnīra dienām – 9.martā – Laurim bija dzimšanas diena – apritēja 15 gadi.

Savukārt no 15. līdz 17.martam Ventspilī notika Latvijas čempionāts svarcēlšanā pieaugušajiem. Arī šajās sacensībās neizpalika augstvērtīgi rezultāti un jaunu Latvijas rekordu uzstādīšana. Dāmas startēja vienā vecuma grupā pēc Sinklera punktu tabulas. No mūsējam svarcēlājām SANDIJA KEIŠA izcīnīja 6.vietu, bet svara kategorijā 40 kilogrami vecuma grupā

“U-15” laboja divus Latvijas rekordus – grūšanā Sandija uzrādīja rezultātu 38 kilogrami, divcīņas summā – 65 kilogrami. Savukārt L.Logins svara kategorijā +102 kilogrami vecuma grupā “U-15” izcīnīja 2.vietu un laboja trīs Latvijas rekordus. Raušanā Lauris pacēla 115 kilogramus, grūšanā – 135 kilogramus, bet divcīņas summā – 250 kilogramus.

Izvēlas svarcēlšanu, nevis klavierspēli

LAURIS LOGINS, kurš sacensībās Ventspilī un Lietuvā kopumā laboja astoņus Latvijas rekordus un ar svarcēlšanu nodarbojas jau septīto gadu, ir perspektīvs jaunais svarcēlājs. Arī konkurence starp pašmāju svarcēlājiem Laurim nav diez ko liela. Vairumā gadījumu sacensībās Latvijā Lauris startē vai nu kopā ar svarcēlājiem, kuri ir par viņu vecāki, vai arī ar jauniešiem, kuri nav tik ļoti spēcīgi, lai uzrādītu tikpat augstvērtīgus rezultātus kā Lauris. Par jaunieša talantu stāsta arī pieredzējušais Balvu Sporta skolas svarcēlšanas treneris VARIS SĀRTAPUTNIS, kurš uzsver, - Laura turpmākie rezultāti svarcēlšanā atkarīgi no viņa paša ieguldītā darba treniņos un attieksmes. Savukārt pats Lauris stāsta: “Laikā, kad nolēmu, ka paralēli mācībām skolā būtu vērtīgi nodarboties arī ar citām aktivitātēm, izvēle bija starp divām ārpusstundu nodarbībām – svarcēlšanas treniņiem vai klavierspēles nodarbībām mūzikas skolā. Lēmu par labu svarcēlšanai, ko arī nenozēloju. Kas attiecas uz treniņprocesu, tajos gada mēnešos, kad jādodas uz skolu, treniņu režīms ir salīdzinoši vienkāršs – mācības skolā, došanās mājup, pēc tam ceļa mērošana uz treniņu, atkal došanās mājās, lai sagatavotos nākamās dienās mācībām, kā arī, protams, došanās laikus gulēt, lai varētu kārtīgi apkopot spēkus nākamajam darba cēlienam. Citādāka situācija ir vasarā, kad ir brīvlaiks no mācībām. Šogad lielāko vasaras daļu pavadīšu treniņometnēs, piemēram, Ventspilī, Dobeļē un Daugavpilī, kad treniņi notiks trīs reizes dienā. Kāds ir

Foto - no personīgā arhīva

Ar medaļām un kausiem. Pirmajā rindā no kreisās puses – Rainers Melnstrads, treneri Varis Sārtaputnis un Artūrs Berezovs, kā arī Lauris Logins, kurš septembrī piedalīsies Eiropas čempionātā svarcēlšanā Konstancē. Otrajā rindā no kreisās puses – brāļi Edijs un Raivo Keiši.

mans sportista sapnis? Uz priekšu eju soli pa solim. Šī brīža galvenais mērķis ir sagatavoties septembrī Rumānijas pilsētā Konstancē gaidāmajam Eiropas čempionātam svarcēlšanā. Kad tas noslēgsies, būs jauni uzdevumi, kurus centisimies sasniegt.”

Svarcēlšanas treniņus Balvu Sporta skolā apmeklē arī 13 gadus jaunā Sandija Keiša, kura sacensībās Ventspilī laboja divus Latvijas rekordus. Sandija ar svarcēlšanu nodarbojas vienu gadu. Turklāt viņai šo sporta veidu ieteica Sandijas brāļi Edijs un Raivo, kuri arī trenējas svarcēlšanā. Jautāta, ko vēlas sasniegt svarcēlšanas sporta veidā, Sandija nešaubās, - tā ir uzvara kādā no lielajām sacensībām!

Viļakas novada uzņēmēji dodas pieredzes apmaiņā

Brauc lūkoties, kā dzīvo un strādā igauņi

Vai citur patiešām zāle zaļāka un debesis zilākas? To 19.martā centās noskaidrot grupa Viļakas novada uzņēmēju un pašvaldības darbinieku, kuri devās pieredzes apmaiņas braucienā uz Repinu Igaunijā, lai iepazītos ar kaimiņu uzņēmējiem, viņu darbu un saražotajiem produktiem.

Kā stāsta Viļakas novada Attīstības plānošanas projektu vadītāja Santa Komane, ideja par braucieni radās Šķilbēnu pagasta uzņēmēju un pašvaldības pārstāvju sapulcē: "Viens no sapulces dalībniekiem izteica vēlmi doties pieredzes braucienā, lai savām acīm redzētu, kā saimnieko citur, kā arī satiktu citus novada uzņēmējus. Tā arī šī ideja realizējās dzīvē."

Uz Repinu viļacēni devās ciemos pie saviem sadarbības partneriem, kur viņus sagaidīja Repinas novada vadītāja un jaunrades centra vadītājs Leo, kurš iepazīstināja ar novadu sadarbības projektu, pastāstīja vairāk par Repinu un uzņēmējdarbību, par pulciņiem, kas notiek dažādām grupām katru mēnesi. Leo ar prieku ciemiņiem izrādīja keramikas, gleznošanas, izstāžu, aušanas un mūzikas ierakstu telpas, kuras ikviens interesents profesionāļu vadībā var gūt jaunas iemaņas.

Viļacēni jaunas idejas, iemaņas un kontaktus ieguva, viesojoties pie sešiem uzņēmējiem. Repinas ostā viņus sagaidīja tās kapteinis, kas pastāstīja par ostas projektu un iepazīstināja ar nākotnes iecerēm. Meitas uzņēmumā SIA "Polar Deco", kura galvenā atrašanās vieta ir Somijā, bija iespēja pavērot dažādus ražošanas procesus – no sūnu apstrādes līdz pat līmēšanai uz speciāliem audumiem un gatavam produktam. Savukārt SIA "Varola", kas ražo koka mājas (dārza mājas, šķūniņi, mājas u.tml.) un savu produkciju eksportē uz Vāciju un Nīderlandi, īpašnieks pastāstīja par par eksportu un riskiem šādā biznesā. Šajā uzņēmumā tapušās mājas ražotas tā, lai ikviens, kurš tās iegādājas, varētu pats saviem spēkiem salikt. Tā teikt – sava veida LEGO spēle pieaugušajiem.

Viļakas novadā ir diezgan daudz graudaudzētāju, tādēļ viens no pieturas punktiem bija saimniecība "Argo Must Koolimaa". Tās pārstāvis pastāstīja, ka īpašnieks apsaimnieko 900 ha zemes, un puse šīs zemes ir saimnieka īpašumā. Šī saimniecība īpaša ar to, ka paši sev nodrošina elektroenerģiju, jo teritorijā ir uzstādīti divi laukumi ar 1150 saules paneļiem.

"Brauciena dalībniekiem bija iespēja iepazīties arī ar tūrisma kompleksu SIA "Beneport", kas atrodas pašā Peipusa ezera krastā. Saimnieki izrādīja teritoriju un viesu namu, kuru rotāja dažādas mednieku trofejas un 18.gs. zirgu rati. Pabijām arī zvejniecības uzņēmumā SIA "Latikas", kas ražo zivju konservus no loma, kas noķerts Peipusa ezerā," stāsta S.Komane. Kopumā šajā uzņēmumā strādā 70 darbinieki, no kuriem 42 ir zvejnieki. Uzņēmuma vadītājs izrādīja ražotni un noslēgumā visiem bija iespēja degustēt gardo lomu, kūpinājumus un citas zivju marinādes.

Vērtīgs brauciens. Atpakaļceļā uzņēmēji dalījās ar dienas laikā redzēto un izsecināja, ka šādi pieredzes braucieni jāorganizē regulāri.

Sūnu dekoru ražotnē. Uzņēmumā pastāstīja, ka šeit ražo dažādus sienas dekorus no sūnām un šo produktu 100% eksportē uz Somiju, Zviedriju, Norvēģiju un Dubaju. Viens kvadrātmeters sūnu paklāja ir ļoti dārgs. Tas maksā, sākot no 600 eiro.

Ostas piestātne. Pateicoties dažiem entuziastiem, no aizaugušas vietas nepilnu 10 gadu laikā izveidota mūsdienu laivu piestātne, sakārtots piebraucamais ceļš, izveidota sala ar telpu pasākumiem, kur vasarā var iegādāties saldējumu. Lai tas viss īstenotos dzīvē, realizēti septiņi projekti.

Kādas pārdomas pēc Repinā redzētā un dzirdētā?

ANDRIS SLIŠĀNS no Upītes: -Ideja aizbraukt pie kaimiņiem igauņiem radās kopā ar "Kotiņu" īpašnieku Aldi Ločmeli. Aldis ierosināja, ka vajadzētu novada uzņēmējus aizvest pie igauņu sadarbības partneriem, un mēs šo ideju realizējām dzīvē. Devāmies uz Repinu, kas gan pēc cilvēku skaita, gan teritorijas ir aptuveni tikpat liela kā Viļakas novads. Taču jāsecina, ka pēc vēriena, kā igauņi strādā un dzīvo, tas ir pavisam cits līmenis. Uzzinājām, ka Repinā uz 6000 iedzīvotājiem reģistrētas 500 SIA (sabiedrības ar ierobežotu atbildību), un jau šis fakts vien par kaut ko liecina. Liels atbalsts ekonomikā ir Peipusa ezera tuvums, līdz ar to vasarā attīstīts laivu tūrisms, ziemā - makšķerēšana, notiek zivju pārstrāde un zivju rūpnieciskā ieguve. Igaunijā izmanto visu, kas pieejams, lai pelnītu naudu. Iespaidīgs bija arī Repinas jaunrades centrs, kur ar vērienu strādā amatnieki, audēji, podnieki, viņi vada meistarklases, uz kurām ierodas ne vien vietējie Repinas iedzīvotāji, bet arī interesenti no galvaspilsētas. Un kas ir svarīgi – visas nodarības šajā jaunrades centrā notiek par maksu. Pašvaldība dotē aptuveni 3.daļu, bet pats centrs nopelna trīs reizes lielāku naudu. Vienīgais, kas šajā centrā ir par brīvu, tās ir izstādes, kurās var aplūkot tikai Repinas novada mākslinieku darbus. Pabijām arī pie uzņēmējiem, kuri atraduši savu interesantu nišu – ražo un eksportē dekoratīvos elementus no sūnu ķērpjiem. Arī Upītē bērni dara kaut ko līdzīgu, taču sava prieka pēc, kamēr igauņi atraduši noieta tirgu un pelna naudu. Igaunijā redzētais un dzirdētais lika par daudz ko padomāt, jo mēs taču no kaimiņiem ne ar ko daudz neatšķiramies. Nav jau tā, ka igauņiem viss krit no debesīm. Arī viņi maksā nodokļus, bet tas kaut kā neietekmē darbošanos. Varbūt viņu veiksmes atslēga ir teicienā, ka igauņi māk paprasīt naudu pat no sava brāļa?!

OLĒGS KESKS, Žiguru pagasta pārvaldnieks: -Uz Igauniju braucu ar domu salīdzināt, kā uzņēmēji strādā un dzīvo tur un kā - pie mums. Godīgi sakot, biju pārsteigts. Igaunijā uzņēmējiem ir liels pašvaldības atbalsts – viņi daudz izmanto ES finansējumu – raksta projektus, piesaista naudu. Visvairāk pārsteidza uzņēmums, kas ražo sienas dekorus no sūnām. Faktiski no nekā viņi taīsa lielu naudu, un teju viss ciemats strādā šajā vienā uzņēmumā, kas nozīmē, ka cilvēkiem ir darbs un ģimenes pabarotas. Bet bija arī fakts, kas pārsteidza nepatīkami. Piemēram, tas, ka igauņi no Latvijas iepērk koku - izejmateriālu, no kura pēc tam taīsa vasaras mājas. Mēs taču paši varētu darīt ko tādu, bet nezin kādēļ pārdodam izejmateriālu kaimiņiem. Kāpēc viņi var, bet mēs nē? Acīmredzot Latvijā uzņēmējiem tomēr ir nepietiekams atbalsts no valsts, igauņi par to padomājuši vairāk. Mums pašvaldībā varētu būt kāds cilvēks, kurš raksta projektus un palīdz jaunajiem uzņēmējiem tikt pie naudas. Protams, pēc tam no šī uzņēmēja

jāpieprasa rezultāts, bet tas viss ir izdarāms. Tautā par igauņiem mēdz teikt, - lēnie igauņi, taču, neskatoties uz to, viņi tomēr soļus desmit ir priekšā. Mums būtu no kaimiņiem ko pamācīties. Un prieks par Šķilbēnu puses uzņēmējiem, kuri braucienā piedalījās kuplā skaitā - tātad interese ir!

RUDĪTE MIČA no Šķilbēniem: -Tas bija ļoti interesants un vērtīgs brauciens ikvienam. Biju pārsteigta, ka no parastiem ķērpjiem var attīstīt biznesu, ka jaunrades centrā ir iespējas darboties gan jauniešiem, gan vecāka gadagājuma cilvēkiem. Igaunijā viss notiek – cilvēki iet un dara. Viesojamies arī pie zemniekiem, un viens graudaudzētājs pastāstīja, ka viņiem ir problēmas ar darbaspēku. Tā trūkst! Ja zemnieks strādnieku visu sezonu nenodrošina ar darbu, tad pēc tam cilvēkus jau grūti dabūt atpakaļ. Igaunijā patiešām dzīvo labāk, taču mums acimredzami pietrūkst atbalsta no valsts, jo visiem zināms, - lai sāktu biznesu, vajadzīgi līdzekļi. Uzskatu, ka jebkura pieredze ir vērtīga, tāpēc šādi braucieni jāriko biežāk. Un nav nemaz obligāti jādodas uz Igauniju, jo arī Latvijā ir ko redzēt.

ANDRIS MEŽALS, Šķilbēnu pagasta pārvaldnieks: -Jebkurš šāds brauciens ir vērtīgs kaut vai tādēļ, lai paskatītos, kā cilvēki dzīvo un ko dara citur. Protams, katrs jau grib parādīt to labāko pusi, kas viņiem ir. Gluži tāpat darām arī mēs, kad kāds viesojas mūsu pusē. Jā, iespējams, nodokļu politika igauņiem labāka, bet arī kaimiņiem ir savas problēmas. Parunājām ar zivju ceļa pārstrādes vadību, arī viņi apliecināja, ka lauki paliek tukši, jaunie aizbrauc projām. Un pilsētā cilvēku uz ielām bija gaužām maz – gluži kā pie mums. Mani pārsteidza uzņēmums, kurā no sūnām ražo paklājus. Tas gan nav pašu igauņu uzņēmums, bet meitas uzņēmums. Viņi šos paklājus netirgo ne Latvijā, ne Igaunijā, jo nav pirktpējas, bet atraduši noieta tirgu Somijā, Zviedrijā, Norvēģijā un Dubajā. Parunājām mazliet arī par atalgojumu. Pieredzējušam speciālistam vajag 40 minūtes, lai uztaisītu vienu paklāju. Par puskvadrātmetra paklāju, kuru līmē 40 minūtes, algā saņem 3,40 eiro, no kuriem atskaita nodokļus. Vai tas ir ļoti daudz? Ir kaut kur Igaunijā ceļi labāki, ir kaut kur arī pie mums, bet teikt, ka sajutos kā iebraucis citā realitātē, īsti nevarētu. Savi plusi, savi mīnusi arī viņiem. Bijām arī pie graudaudzētājiem, un es teikšu, ka mūsu "Kotiņu" Aldis, un ne tikai viņš, jau tagad ir pat vairākus soļus priekšā igauņiem – gan ar tehnoloģijām, gan daudzām citām lietām. Uzskatu, ka jebkurā vietā daudz atkarīgs no reģiona un cilvēkiem, kuri tur dzīvo. Taču tādi braucieni kā šis uzņēmējiem, lauksaimniekiem, zemniekiem un arī jauniešiem būtu vajadzīgi. Tā ir laba iespēja paskatīties no cita skatu punkta ar domu, - redz, kā viņi var, bet kāpēc mēs tā nevarētu?

Pasākums Krišjāņu pagastā

Satiekas stāstnieki, rakstnieki jeb “Citi zina labāk”

Krišjāņu tautas namā aizvadīts teicēju un stāstnieku saiets “Citi zina labāk”, kura laikā atvēra jaunu grāmatu “Ka samagonka goldā, to prīca apleik voldā!”.

Stāstniekus un pasākuma apmeklētājus sveica sieviešu vokālais ansamblis “Elija”, veltot dziesmu “Tymsa, tymsa tei naksneņa”. Kā pirmā uz skatuves kāpa Līga Čivča no Bērzpils ar stāstu “Loboko vīta, kur īpazeitīs”. Tad skatītājus un žūriju pārsteidza tilženieši Jānis Cipruss un Andris Silaunieks ar stāstu “Iz dzeives”. Pavisam piedalījās 11 stāstnieki, kurus vērtēja stingra žūrija: Zita Mežale, Anna Kriviša, Imants Zeltiņš un Juris Cibulis.

Stāsta Franča Trasuna fabulas

Gaigalavas kultūras nama vadītāja un amatiereteātra “Apinis” vadītāja VALENTĪNA DEKSNE stāsta, ka atbrauca uz šo pasākumu, Krišjāņu kultūras dzīves vadītājas Ineses Kalniņas aicināti: “Mums ir laba sadarbība ar Krišjāņu tautas namu, mūsu kolektīvi tur brauc uz pasākumiem un ar izrādēm, savukārt Krišjāņu pašdarbnieki brauc pie mums. Stāstnieku pasākumā piedalījās amatiereteātra “Apinis” dalībnieki, stāstījām Franča Trasuna fabulas. Stāstījām katrs pa vienai fabulai, bet esam iestudējuši daudz vairāk. Mūsu teātra specifika ir, ka mēs esam dzejas teātris, un uzvedumi, izrādes top no dzejas, fabulām.” Viņa neslēpj, ka stāstnieku pasākumā gaigalavieši bijuši pirmo reizi, bet pārdomātais pasākums patīcis. “Iedvesmoja žūrijas vērtējums, kas skanēja ar humoru un uzmundrinājumu. Patika arī citi stāstnieki, protams, fanojām par Ļuci. Grāmatas iegādājāmies, tikām arī pie autogrāfiem. Jau mazliet palasījām - ir interesanti, daudz kas var noderēt, iestudējot skečus. Man pašai ir visas četras grāmatas, jo bijām arī iepriekšējās grāmatas atvēršanas svētkos,” atklāja Valentīna Deksnē.

Rakstītam vārdam ir vērtība

Stāstnieku eksperte, Briēzuciema kultūras darba vadītāja ZITA MEŽALE, izvērtējot visu sniegumu, lika nominācijas. Viņa atzīst, ka tas nebija grūti, bet, ja būtu jādala vietas, tas izrādītos pagrūts uzdevums, jo viņi bijuši tik dažādi - viens savu domu paudis dzejā, cits - caur fabulu vai uzvedumu, bet daži - kā notikumu no dzīves. “Patīkami pārsteidza Daina no Lazdulejas, kuru pazīstu. Tikai nebiju iedomājusies, ka viņa ir tik laba stāstniece. Protams, kā vienmēr, iepriecina Krišjāņu Aina. Atšķirīgs stāstījums bija Mariannai no Briēzuciema, kas vairāk lika aizdomāties, nevis smieties, arī vairākas lasītās fabulas raisīja nevis smieklus, bet pārdomas,” uzskata Zita Mežale. Tomēr viņa smējusies gan par ekspertu komentāriem, īpaši Zalta Ubaga, gan saviem. Tā vien gribējies komentēt ar humoru, jo tas iederējies pasākuma stilā. “Mums par darbu ekspertu komisijā, kas gan vairāk bija izklaide, Inese Kalniņa pasniedza grāmatu “Ka samagonka goldā, to prīca apleik voldā!”. Dabūju arī autogrāfus. Grāmatu pagaidām tikai pāršķirstīju, bet jau varu teikt, ka patīk ilustrācijas un foto. Interesanti, ka nav tikai anekdotes, bet arī skaidrojumi, piemēram, kā dažādos vārdos sauc samagonku un citi. Ir arī uzdevumi saviesīgām pasēdēšanām. Tiešām prieks, ka cilvēkiem ir uzņēmība izdot grāmatas, jo rakstītam vārdam ir vērtība,” saka Zita Mežale.

Smieklī sniedz pozitīvas emocijas

Bērzpils pagasta kultūras darba organizatore ANNA KRIVIŠA šādā žūrijā strādāja pirmo reizi. “Mūsu uzdevums nebija likt vietas, bet sadalīt nominācijas. Tas bija atkarīgs no paša stāstnieka: kā viņš stāstīja, par ko stāstīja, kādā tēlā iejutās. Uzskatu, ka uzvarēja visi, jo katram bija sava *odziņa*. Vienam bija prozas darbs, otram - pašu sacerēta dzeja par notikumiem iz dzīves, citam - fabulas. Manuprāt, fabulas runāt nav viegls darbs, ir jāpieturas pie teksta, bet proza ir proza - ja teksts aizmirstās, var improvizēt,” domā A. Kriviša. Viņa smējusies teju pie katra stāstnieka teiktā, jo visi bija piedomājuši par savu uzņēmību. “Visvairāk man sanāca smieties par manu žūrijas līdzsēdētāju komentāriem, ko katrs izteica pēc stāstnieku uzstāšanās. Cibulu Jurs, Zalta Ubags un

Stingrā, bet smejošā žūrija. Tajā strādāja un jocīgus komentārus plēsa Anna Kriviša (no kreisās), Zita Mežale, Imants Zeltiņš un Juris Cibulis.

mana kolēģe Zita bija nepārspējami savos komentāros,” domā Anna secinot, ka pasākums bija izdevies. “Smieklī sniedz pozitīvas emocijas, un arī grāmatu sāku lasīt uzreiz pēc atbraukšanas no Krišjāņiem. Secināju, ka tā ir laba un smieklīga lasāmviela pirms miega. Un ne tikai...,” uzskata Anna Kriviša.

Jokus izsmelt nevarēs

Viens no grāmatas autoriem JURIS CIBULIS atzīst, ka visus jokus nekad nevarēs izsmelt, jo jocīgi atgadījumi notiek vai ik dienas. Taču kam domāta galva, - daudzus jocīgus atgadījumus var arī izdomāt. Ar Ainu Korklu viņš sadarbojas jau kopš otrās grāmatas, bet ar Imantu Zeltiņu - kopš trešās. Ainas Korklas humoristiskais skatuves tēls - Krapaču Ļuce - paņēmis no Jura un Jāņa Ločmeļa joku stāstu grāmatas “Īdzer veina, lai dzeive ira feinal!”. “Biju patīkami pārsteigts par teicējiem un stāstniekiem. Ļoti profesionāli. Vislabāk man patika Daina Logina no Lazdulejas. Viņa stāstīja manā pirmajā grāmatā publicētos gabalus,” teica Juris Cibulis piebilstot, ka pats smejas itin bieži. IMANTS ZELTIŅŠ pirmās grāmatas tapšanā nepiedalījās. “Trešajā Jura Cibula grāmatā “Ka dzersi šnabi, mož byus labi!” vairāk nekā puse ir mani gabali. Trešā bija izdota 1200 eksemplāros, nu jau izpirkta. Ceturtās grāmatas tapšanā es piedalījos tikai ar dažiem pastāstījumiem no tēva un studiju laikiem,” atklāja Imants piebilstot, ka Zalta Ubags nav nekāds pseidonīms, jo “es arī patiesībā esmu Zalta Ubags”. Runājot par sadarbību, Imants neslēpj, ka Cibulu Jurs paprasa uzrakstīt kādus jokus, un viņš raksta. “Šoreiz gan nebija tik daudz laika. Ierakos vēsturē, un tas negāja kopā ar jokiem,” piebilst grāmatas līdzautors Imants Zeltiņš.

Bez smieklīem zudis dzīves jēga

Stāstniece AINA KORKLA, kura ir arī līdzautore Jura Cibula grāmatai, idejas cenšas piefiksēt ik dienu. “Tikai, kad jāraksta, galvā iestājas tukšums. Iepriekšējās grāmatas atvēršanas svētkos apsoliņām, ka būs vēl viena grāmata, tagad solītais izpildīts. Kā Juris paskubina rakstīt, tā stāstus, kuri uzaust atmiņā, pierakstu un nosūtu uz e-pastu. Visu lielo darbu izdara Juris Cibulis. Saliek secību, sadarbojas ar mākslinieku Franci Slišanu un skubina rakstīt mani un Imantu Zeltiņu. Tāpēc saku, ka viņš ir mūsu *lokomotīve*,” secina Aina Korkla. Uz jautājumu, kāpēc grāmatām tādi nosaukumi, - “Īdzer ols, lai būduom ira gols!”, “Ka dzersi šnabi, mož byus labi!” un šogad iznākušajai “Ka samagonka goldā, to prīca apleik voldā!”, Aina atbild, ka nosaukumi nenozīmē, ka jādzēr, bet, lai, lasot jokus, lasītājs smietos tā, it kā būtu iereibis. “Juris smejojoties izteicās, ka nākamajai grāmatai kāds ieteicis ideju nosaukumā nelikt alkoholu, bet morsu. Paldies visiem, kuri nopērk un lasa mūsu grāmatas. Es pat to iesaku nopirkt kā labu dāvanu pozitīviem cilvēkiem,” rekomendē Aina. Stāstnieku konkursā viņa stāstīja joku stāstu no dzīves, kas bija nopublicēti pirmajā grāmatā, - par pliko skrējieni. “Stāstnieku

Grāmatas autori. Pie grāmatas “Ka samagonka goldā, to prīca apleik voldā!” tapšanas strādāja Juris Cibulis, Aina Korkla un Imants Zeltiņš. Ja grāmatā lasāt citus vārdus, tad ziniet, tie ir tie paši cilvēki, kuriem joki un smieklī nebeidzas.

Gaigalavas amatiereteātra “Apinis” teicēji un stāstnieki. Ilona Reine (no kreisās), Ilze Stanka, Roberts Voits, Anita Macāne un Valentīna Deksnē stāstīja Franča Trasuna fabulas.

saieta ideja *piezīma* pēc Stāstnieku un ziņģētāju konkursiem Viļānos, kuros es veiksmīgi startēju 2007. un 2018.gadā. Smieklīem nevajag iedvesmoties. Ir vienkārši jāparedz pozitīvo un jāsmējas, skaji vai klusi - tā katra paša izvēle, bet jāsmējas ir. Jo, kā vēsta medicīna, smieklis daudz C vitamīna. Sevi domāju, ka tad, kad es vairāk nespēju pasmieties, zudis dzīves jēga,” ir pārliecināta Aina Korkla.

Lappusi sagatavoja Z.Logina

Jaunākie žurnālu numuri

Dari Pats

⇒ **Materiālmācība: MĀLS.** Lai arī šodien mums ir pieejami visdažādākie modernie būvmateriāli, māls joprojām ir cieņā un uzskatāms par vienu no visizplatītākajiem celtniecības materiāliem pasaulē. Latvijā tas ir otrs izplatītākais pašmāju būvmateriāls aiz koksnes... Jānis Lūsis māla izmantošanu apguvis praksē, uzbūvējot ģimenes māju, kuras sienu

pildījumam izmantotas salmu ķīpas, kas apmetas ar mālu.

⇒ **Siltā gaisa apmaiņas sistēma.** Ne katrā mājā ir centralizēta apkures sistēma, kas nodrošina siltuma sadali starp visām telpām. Ko darīt, ja māju apsilda viena krāsns, kas atrodas konkrētā telpā? Šajā telpā vienmēr ir karsts, kamēr galaistabā var nosalt. Daudzās vecās mājās ir šāda problēma.

⇒ **TESTS.** Rokas figūrziņi. Figūrziņš ir šķietami universāls, bet tam ir būtisks ierobežojums – tas nav augstas precizitātes darbiem paredzēts darbarīks. Pat labākais profesionālis nespēs ar to nozāģēt ideāli taisnā līnijā. Tomēr precizitātes trūkums nemazina instrumentu pievilcību.

⇒ **Izlietnes skapītis ar betona virsmu.** Lai pabeigtu dušas telpas remontu, vajadzēja sakārtot izlietnes zonu. Izlietne jau bija uzstādīta un kādu laiku tika lietota, bet trūka pabeigtības. Nav grūti nopirkt veikalā gatavus izlietnes skapītus, tomēr bija vēlme improvizēt, radot kaut ko interesantāku...

⇒ **Piekaramais pods.** Viens no efektīvākajiem uzlabojumiem, ko varat ienest savā mājoklī – piekaramais pods. Izskatās eleganti, vieglāk uzkopjama telpa. Spēka plecs, ko rada uz piekaramā poda sēdošs cilvēks, ir mērāms simtos kilogramu. Taču resnos vītņstiepus, kas tur tā augšmalu pie sienas, jums neizdosies izraut, jo tie tiek ieskrūvēti pamatīgā metāla rāmī, kas slēpjas aiz sienas apdares. Pats rāmis stingri stāv uz grīdas...

⇒ **Laminēšana.** Laminēt var jebkuru gludu virsmu, materiālu. Laminēt nozīmē pārklāt ar plānu cita materiāla plātni. Lamināts var būt plastikāts, taču tie nav sinonīmi. Jo par laminātu var izmantot arī papīru, finieri un jebkādu cita izejmateriāla plātni. Atliek vien sarūpēt ar abām virsmām sāderīgu saistvielu jeb līmi un salīmēt – tā arī ir laminēšana.

Dārza Pasaules pielikums “Kā izaudzēt labu ražu siltumnīcā”

⇒ **Dārzkopības entuziastu kluba “Tomāts” biedri kolecionē un audzē tā sauktās tautas selekcijas šķirnes tomātus. Laika gaitā Ludmila Kodzasova izmēģinājusi pat līdz 2000 šķirnēm, bet Elga Bražūne - ap 1500. Šo tomātu audzētāju ieteikums: neaizmirst vecās, pārbaudītās šķirnes, bet izmēģināt arī tādas, kuru augļi – galvenokārt saldi un gaļīgi – pašiem salātos vai uz svietaižas garšo vislabāk, piedāvājot 55 sev tuvākās.**

⇒ **Līdz ar saules atgriešanos sāk niezēt mūsu zaļie ikšķiši. Tomēr pieredzējuši dārzkopji neiesaka priekšlaicīgi sākt sēšanas darbus. Viens no iemesliem – līdz pat martam stādiem var pietrūkt gaismas. Tāpēc papētiet speciālistu sastādītu tabulu, kad ieteicams stādīt gurķus, tomātus, papriku un baklažānus, salātus, kā arī garšaugus.**

⇒ **Kā pareizi izvēlēties substrātu, kur sēt, piķēt un stādīt. Lielveikalā pērkot jau gatavus substrātus, uz iesaiņojumiem mārketinga veicināšanai ir daudz informācijas, bet “parastam” dārzkopim daudz kas no tā nav tik svarīgs. Taču, kā uzskata agronome Mārīte Gailīte, zināt, ar ko substrāts atšķiras no organiska augsnes aizvietotāja un kad lietot vienu vai otru, vajadzētu.**

⇒ **Pavasārī palodze kļūst par vietu, kur tiek diēzēti stādi. Bet ko darīt, ja tur aug tomātu stādi, kam gaisma nepieciešama vismaz 14 stundas diennaktī? Atliek atkarībā no vēlmēm un materiālajām iespējām izvēlēties maksimāli apgaismojuma avotus. Var izlīdzināties ar parastajām dienasgaismas spuldzēm, tomēr speciālisti iesaka pameklēt augiem piemērotākas lampas, kuru gaismas spektrā ir fotosintēzes aktīvais starojums.**

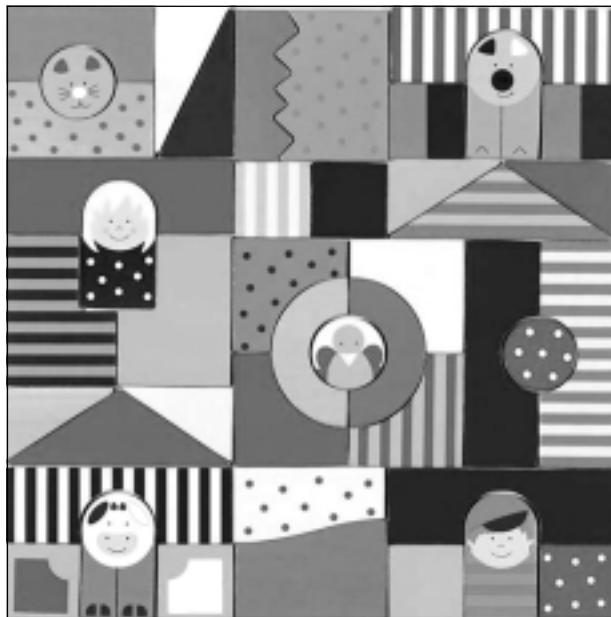
⇒ **Lai arī arvien stabilāku vietu iekaro polikarbonāta siltumnīcas, tomēr pagātnē nav aizgājušas tās, kas pārsegtas ar plēvi. Attīstoties modernajām tehnoloģijām, tiek piedāvātas tā saucamās stabilizētās plēves, kas, atkarībā no cenas un izejmateriāliem, kalpos divas sezonas vai krievu ilgāk, nesabrūkot ultravioleto staru ietekmē. Praktiski uzsvēr, ka pašlaik mikronos izteiktas siltumnīcu plēves biežums vien nav galvenais kritērijs.**

Vēriģā acs

Atrodot foto 10 atšķirības, Jums ir iespēja iegūt balvu. Atbildes gaidām līdz 10.aprīlim.

3. kārtā

Iepriekšējai kārtai iesūtīta 21 pareiza atbilde. **Konkursa “Vēriģā acs” 2.kārtā veiksmē uzmaida VIJINIJA CIBULEI no Balviem.** Pēc balvas griezties redakcijā.

Palauzi galvu

Piedāvājam pašlaik Eiropā populārāko galvas laušanas miklu, kuru atrisinot, iespējams jūs saņemsiet pārsteiguma balvu. Tukšajos laukumos ielieciet ciparus tā, lai katrā mazajā kvadrātā un visos kopā horizontālajās un vertikālajās rindās nebūtu divu vienādu ciparu. Atbildes gaidām līdz 10.aprīlim.

3. kārtā

	3			1		4	2
	9	7	8			1	
1				3	7		
7		5		4	6		2
			1	5	9		
	1		2	7		4	5
			7	8			9
		9			1	5	8
6	7			9			1

Pareizas atbildes iesūtīja: V.Cibule, V.Šadurska, Z.Pulča, M.Pretice, A.Circene, V.Gavrjušenkova, S.Sirmā, D.Svarinskis, M.Reibāne, A.Ančs, St.Lazdiņš, I.Dzergača, V.Mancevičs, J.Voicišs (Balvi), J.Slišāne, A.Mičule (Tilža), L.Ludborža (Alūksne), D.Zeča (Krišjāņu pagasts), M.Keiša (Upīte), I.Homko (Medņeva), V.Ločmele (Lazdukalns), B.Sopule, M.Bleive (Viksnas pagasts), Z.Ziemele (Naudaskalns), N.Mantone, P.Bodrovs (Bērzkalnes pagasts), I.Supe (Cērpene), S.Petrova (Rēzekne), Z.Šulce (Liepāja).

2. kārtas uzvarētāja ir VIJA LOČMELE no Lazdukalna. Pēc balvas griezties redakcijā.

Foto konkurss

Katra mēneša labākās fotogrāfijas autors saņems balvu. Fotogrāfijas var iesūtīt pa pastu – Balvi, Teātra ielā 8, LV-4501, vai elektroniski – vaduguns@apollo.lv. Pie foto obligāti norādāms vārds, uzvārds (vēlams - tālrunis).

Vai Liieldienas tuvojas? Iesūtīja Jānis no Balviem.

Par marta labākās fotogrāfijas autori atzīta DANIĒLA GRUZIŅA ar fotogrāfiju “Esmu balts un pūkains”, kas publicēta 19.martā. Pēc balvas griezties redakcijā.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Kas jauns zemessardzē?

Atgriežas no starptautiskas operācijas Irākā

Foto - no personīgā arhīva

Misija Irākā. Aizsardzības ministrijas Militāri publisko attiecību departamenta Preses nodaļas vecākā eksperte AIVA KOKORIŠA informē, lai koordinētu starptautiskās sabiedrības rīcību cīņai pret grupējumu "Daesh", ASV sadarbībā ar sabiedrotajiem izveidojušas starptautisku koalīciju, vienlaikus izveidojot arī Apvienotos spēkus, kuri Irākā un Sirijā īsteno ASV vadīto operāciju "Inherent Resolve", kurā kopš 2016.gada piedalās arī Latvija. Nacionālie bruņotie spēki starptautiskās operācijas "Inherent Resolve" ietvaros īsteno Irākas drošības spēku apmācību, pilnībā iekļaujoties Dānijas kontingenta sastāvā. Savukārt kopumā šobrīd Latvija dažādos apmēros piedalās arī ES pretpirātisma operācijā "ATALANTA", ES Apmācības misijā Mali, ANO vadītajā stabilizācijas operācijā Mali "MINUSMA", ES Jūras spēku Vidusjūrā "EUNAVFOR Med" militārajā operācijā "Sophia" un NATO apmācības operācijā "Resolute Support" Afganistānā.

Šī gada februāra sākumā no starptautiskas operācijas Irākā atgriezās arī balvenietis Guntars Mežals (attēlā – otrajā rindā vidū). Viņš misijā pavadīja sešus mēnešus un pildīja Latvijas nacionālā kontingenta komandiera pienākumus. "Ņemot vērā manu lielo pieredzi darbā ar personālu, ļoti labi tiku galā ar sev uzticētajiem uzdevumiem. Turklāt mans mērķis bija ne tikai iegūt militāru pieredzi, bet arī pilnveidot angļu valodas zināšanas. Pārsvārā darba valoda bija angļu valoda, un lielākoties bija jākomunicē ar Dānijas un ASV karavīriem. Ar aizvadīto misiju Irākā esmu gandarīts," apmierināts ar iegūto pieredzi starptautiskajā operācijā ir G.Mežals.

Zemessardzes 31.kājnieku bataljona 1.kājnieku rota turpina pastāvēt, bet šobrīd daļa mūspuses novadu zemessargi un profesionālā dienesta karavīri turpina dienestu, un pārējie interesenti no Balvu, Viļakas, Rugāju un Baltinavas novadiem aicināti pievienoties jaunizveidotajam Zemessardzes 3.Latgales brigādes 36.kaujas atbalsta bataljonam.

Daudzi mūspuses novadu iedzīvotāji ne tikai kā zemessargi, bet arī kā profesionālā dienesta karavīri jau pievienojušies 36.kaujas atbalsta bataljonam, kura komandieris ir majors OSKARS OMUĻS. Savukārt no 18.marta šī bataljona prettanku rotas komandiera amata pienākumus pilda balvenietis kapteinis GUNTARS MEŽALS, kurš līdz šim sešus gadus bija komandieris iepriekšminētajai 31.kājnieku bataljona 1.kājnieku rotai. Papildus komandiera amatam 1.kājnieku rotā G.Mežals vienu gadu pildīja arī Operatīvās plānošanas nodaļas priekšnieka pienākumus. Tāpat jāuzsver, ka viņa vadīto rotu vairākus gadus atzina par

aktīvāko rotu ne tikai pašreizējās Zemessardzes brigādes vai kādreizējo novadu ietvaros, bet arī visā Zemessardzē. Turklāt arī G.Mežals vairākus gadus pēc kārtas atzīts par vienu no labākajiem rotas komandieriem Zemessardzē. "Pateicos visu četru novadu joprojām dienestā esošajiem zemessargiem un bijušajiem zemessargiem (veterāniem) par piedalīšanos Zemessardzes aktivitātēs. Ceru, ka šo gadu laikā 1.kājnieku rotā manā vadībā ieguvāt daudz jaunu zināšanu militārajā jomā," pateicas G.Mežals.

Kas attiecas uz jaunizveidoto 36.kaujas atbalsta bataljonu, tas unikāls ar to, ka bataljonā dien ne tikai zemessargi, bet arī profesionālā dienesta karavīri, kuru ir vairākums. G.Mežals stāsta, ka viens no viņa mērķiem ir bataljonā rekrutēt zemessargus un profesionālā dienesta karavīrus tieši no mūspuses novadiem. "Esmu pārliecināts, ka pietiks laika un enerģijas, lai to paveiktu. Savukārt, ņemot vērā, ka bataljonā dien arī profesionālā dienesta karavīri, viņiem apmācības notiek katru dienu, bet zemessargiem - pārsvārā sestdien un svētdien.

Tomēr zemessargus, kuriem to ļaus viņu ikdienas gaitas, centīšos integrēt apmācībās pie profesionālā dienesta karavīriem arī darba dienās," stāsta G.Mežals.

Jāpiebilst, ka 22.martā Balvu novada Kubulos notika 1.kājnieku rotas saliedēšanās pasākums, kurā piedalījās ne tikai Zemessardzes 31.kājnieku bataljona 1.kājnieku rotas zemessargi, bet arī zemessargi un profesionālā dienesta karavīri, kuri šobrīd dien Zemessardzes 3.Latgales brigādes 36.kaujas atbalsta bataljonā. Drīzumā gaidāmas arī pirmās šī bataljona rīkotās aktivitātes mūspusē. 30. un 31.martā mūspuses novadu zemessargi piedalīsies mācībās Lūznavā. **Savukārt maijā Balvos tiks organizētas militārās stafetes skolēniem, kur būs iespēja arī pieteikties dienestam 36.kaujas atbalsta bataljonā. Protams, lai pieteiktos gan profesionālajam dienestam, gan arī dienestam Zemessardzē, joprojām var zvanīt kapteinim G.Mežalam uz tālr. nr. 29228719. Iespējams doties arī uz bataljona štābu Rēzeknes novada Lūznavā, Jaunatnes ielā 4.**

Informē policija

Meklē Māri Zvirgzdiņu!

Laikraksta "Vaduguns" pagājušajā avīzes numurā publicējam informāciju, ka 16.marta vakarā Balvu pilsētā notika pakaļdzīšanās kādam autovadītājam, kā rezultātā Valsts

policijai (VP) nācās pielietot arī dienesta ieroci.

Laikā, kad avīze tika nodota drukai, augstākminētā informācija un īsumā izklāstīti notikušā apstākļi bija vienīgā tobrīd redakcijas rīcībā esošā informācija, jo VP Latgales reģiona pārvaldes vecākā speciāliste Ksenija Belova nekādu plašāku informāciju nesniedza. Redakcijai arī bija zināms, ka vīrietim no policijas, visticamāk, izdevās aizbēgt. Tomēr K.Belova neatbildēja arī uz šo jautājumu, proti, vai policistiem izdevās bēguļojošo autovadītāju aizturēt, informācijas nesniegšanu pamatojot ar izmeklēšanas interesēm. Lai vai kā, ja par notikumiem Balvos plašāku informāciju nesniedza Daugavpili, kur bāzējas VP Latgales reģiona pārvalde, tad ar informāciju neskopojās Rīgas policisti. Kā izrādās, vīrietim patiešām izdevās aizmukt no policistiem, jo, kā vakar sarunā ar laikrakstu "Vaduguns" apstiprināja VP, vīrietis joprojām atrodas meklēšanā. Turklāt šis vīrietis, iespējams, nav vainojams tikai par braukšanu ar automašīnu bez tiesībām, kā sākotnēji varēja šķist pēc policijas sniegtās informācijas, bet viņu meklē aizdomās par krietni nopietnāka noziedzīga nodarījuma izdarīšanu. Proti, tās pašas dienas vakarā, kad avīze jau bija nodota drukai, internetā parādījās informācija, ka **Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kriminālpolicijas pārvaldes likumsargi aizdomās par sevišķi smaga nozieguma izdarīšanu meklē 1984.gadā dzimušo MĀRI ZVIRGZDIŅU (attēlā). Vīrieša pazīmes: apmēram 1,65-1,70 metrus garš, sportiskas miesas uzbūves, tumšiem matiem, tumšām acīm. Var nēsāt optiskās brilles. Valsts policija aicina aplūkot vīrieša fotogrāfiju un atsaukties ikvienu, kuram zināma viņa iespējamā atrašanās vieta vai jebkāda cita informācija, kas var noderēt personas meklēšanā. Informēt policiju iespējams, zvanot pa tālruni numuru 67086430 vai 110, vai arī vērsties tuvākajā Valsts policijas iecirknī.**

Jāpiebilst, ka pēc krietni konkrētākas informācijas parādīšanās internetā par notikušo pakaļdzīšanos Balvos ar laikrakstu "Vaduguns" sazinājās vairāki lasītāji. Viņi bija neizpratnē, kādēļ šāda informācija jau laikus neparādījās vietējā avīzē? "Kopš šiem notikumiem 16.martā līdz sākotnējās informācijas publicēšanai 22.marta "Vaduguns" avīzes numurā pagāja teju nedēļa. Galu galā runa ir ne tikai par autovadītāju, kurš, iespējams, vadīja automašīnu bez tiesībām, bet par vīrieti, kuru tur aizdomās par sevišķi smaga nozieguma izdarīšanu. Vai policijai nešķiet, ka par šādiem gadījumiem sabiedrība ar konkrētu informāciju jādara zināma pēc iespējas ātrāk, nevis jāizvairās no plašākas informācijas sniegšanas? Vai arī policija nesniedza plašāku informāciju, jo viņiem gluži vienkārši nebija patikams fakts, ka šis vīrietis no policistiem aizlaidās?" retoriski jautā un spriež lasītāji.

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

No bataljona vēstures

Kāda ir bataljona vēsture, kurā dien un aicināti dienēt mūspuses novadu zemessargi?

Zemessardzes 36.Rēzeknes kājnieku bataljons dibināts 1991.gada 10.oktobrī, izveidojot bataljona štābu desmit zemessargu sastāvā. 1991.gada 12.decembrī tika dots pirmais svinīgais zemessarga zvērests Rēzeknes rajona izpildkomitejas sēžu zālē. 1992.gada 30.maijā Rēzeknes Jēzus Sirds baznīcā iesvētīja bataljona karogu, uz kura izšūta devīze "Mēs Latvijai pamats un spēks. Sargā Latviju!". 2003.gadā Zemessardzes 36.kājnieku bataljonu reorganizēja un pievienoja Zemessardzes 32.kājnieku bataljonam. Savukārt vēlāk ar Ministru kabineta rīkojumu Aizsardzības ministrijai deva uzdevumu līdz 2018.gada 30.oktobrim izveidot pastāvīgu Nacionālo bruņoto spēku apakšvienību Latgalē. Sākotnēji plānoja veidot rotas līmeņa apakšvienību ar 150 profesionālā dienesta karavīriem, vēlāk - bataljonu. Rezultātā pagājušā gada 24.maijā Zemessardzes 36.kājnieku bataljonu atjaunoja kā profesionālā dienesta bataljonu Zemessardzes 3.Latgales brigādes sastāvā un pārdēvēja par Zemessardzes 36.kaujas atbalsta bataljonu.

Pagājušās nedēļas nogalē Balvu Novada muzejā svinīgi atklāja izstādi "Atmiņas par Sibīriju", bet vakar visā Latvijā atzīmējām Komunistiskā genocīda upuru piemiņas dienu. Atceres pasākumos pieminēja 1949.gada 25.martu, kad no Latvijas deportēja 42 125 cilvēkus. Tās bija 13 248 ģimenes, no tiem - 11 316 vīrieši, 19 822 sievietes un 10 987 bērni līdz 16 gadu vecumam. Ceļā un izsūtījumā dzima 211 bērni. Kopumā deportēja 2,2% Latvijas iedzīvotāju.

Piemini represētos

Muzejā. Balvu novada domes priekšsēdētājs Aigars Pušpurs teica paldies vārdus smago dienu lieciniekiem: "Jebkura dokumentāla lieta, ko mēs redzam arī šodien, ir izglītojošs materiāls gan mums, gan īpaši jaunatnei."

25.marts Rugājos. Rugāju Novada muzeja vadītāja Velga Vicupa klātesošajiem atgādināja, ka no Rugāju pagasta izsūtīti 213, bet no Lazdukalna pagasta, kura lielākā daļa tolaik atradās Bērzpils pagastā, vairāk nekā simts cilvēku. Tāpat viņa zināja teikt, ka 25.martā uz prezidenta pili devās rugājietis Dainis Avotiņš, kurš apkopojis dzimtas atmiņu stāstus.

Viestura ordeņa kavaliers. Stompaku purva kaujas lieciniece Domicella Pundure (foto - no labās), kura no Valsts prezidenta Raimonda Vējoņa rokām saņēmusi Viestura ordeni par sevišķiem nopelniem nacionālās pretošanās kustībā un valsts neatkarības aizstāvēšanā, atceras izsūtījuma laiku: "Bērns palika Latvijā. Viņam bija četri mēneši, kad mūs veda prom. Piebraucām pie kaut kādas mājas, karavīri iegāja iekšā. Bet tur apkārt daudz cilvēku stāvēja un sāka runāt, lai tak mazo bērniņu atdodot, lai palūdzot čekai un ļaujot viņu atstāt. Tad mana mamma iegāja pie čekas un parunāja. Atļāva mūsu bērnu atstāt. Sākumā dēls dzīvoja pie manas tantes, bet, kad māsa atnāca mājās no radiem, tad paņēma manu bērnu pie sevis un audzināja. Deviņus gadus viņš pie māsas dzīvoja. Tad bijām atbraukuši uz vīra māsas kāzām - kad Staļins nomira, tad jau vieglāk palika, un mums ļāva atbraukt uz Latviju. Un kad braucām atpakaļ uz Sibīriju, paņēmām dēlu līdzī. Tā nu viņš vēl divus gadus Sibīrijā ar mums nodzīvoja..."

Jaunā maiņa. Ārija Tihomirova savu uzrunu veltīja bērniem: "Lai jūs izprastu, cik tas bija šausmīgi, izstāstīšu mazu epizodi no grāmatas "Sibīrijas bērni". Jūsu vecuma meiteni izsūtīja kopā ar mammu, kas, kā jau mamma, pēdējo kumosu atdeva bērnam. Viņa saslima. Kad mamma bija uz nāves gultas slimnīcā, vienpadsmit gadus jaunā meitene devās divu dienu gājienā pa taigu uz slimnīcu. Mammīte nomira un vajadzēja viņu vest atpakaļ uz māju. Vietējā iedzīvotāja, kura apņēmās ar zirgu māmiņu aizvest mājās, pateica, ka palīdzēs, ja meitene atdos mammas drēbes. Meitenīte bija šokā: "Kā tā, vai mammu vedīs kailu?" Bet nekas cits neatlika, kā piekrist. Māmiņu piesedza, ar ko vien varēja, kā arī, kapu kopiņā guldot, salasīja dažādus zarus un puķes, lai sejā nekristu smiltis. Mūsdienu bērni dzimšanas dienās saņem modernus telefonus, ar kuriem, iespējams, sacenšas, kuram dārgāks, labāks un skaistāks. Bet bija laiks, kad kāds zēns dzimšanas dienā dāvanā saņēma vienu kartupeli. Viņš bija laimīgs, turklāt nātres jau bija apēstas..."

Izstādes autore. Balvu Novada muzeja vecākā speciāliste, vēsturniece Ruta Akmentiņa runāja par izsūtīto cietašānām: "Šī izstāde, kas tapusi sadarbībā ar politiski represēto biedrības Balvu nodaļu, stāsta par cilvēku likteņiem. Šeit skatāmas vairāk nekā 200 fotogrāfijas, dokumenti un liecības." Savukārt muzeja vadītāja Iveta Supe mudināja ikvienu interesentu atnākt un to apskatīt piebilstot: "Izstāde ilgs visu aprīli." Tāpat izstādi veidoja Dace Teilāne, kas pajokoja, ka šī ir tikai aisberga redzamā daļa.

Atklāj izstādi. Piektdien Balvu Novada muzejā atklāja izstādi "Atmiņas par Sibīriju". Muzeja vadītāja Iveta Supe citēja izsūtīto skaudros stāstus atgādinot, ka aprīt 70 gadi kopš drausmīgajiem notikumiem 1949.gadā.

Uzdāvina grāmatu. Dainis Avotiņš muzejam uzdāvināja dzimtas grāmatu "Salauztie likteņi". Par to, ka latvji ir stipri, liecina uz grāmatas redzamais dzimtas ģerbonis.

Pirms kopsapulces. Politiski represēto biedrības Balvu nodaļas vadītāja Ārija Tihomirova kolēģiem kopsapulcē atskaitījās par pērn padarītajiem darbiem un nākotnes plāniem. Kā pirmo šī gada pasākumu viņa minēja 10.maiju, kad Likteņdārzā piemiņas pasākumā godinās Sibīrijas māmiņas.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

E-pakalpojumu lietošanai daļai sabiedrības trūkst nepieciešamo datorprasmju

Strādājot ikdienā ar klientiem, ir uzskatāmi redzama situācija sabiedrībā – gados vecākiem klientiem nav nepieciešamo iemaņu datoram ar datoru. Ja ir iespēja saņemt pakalpojumu klātienē, tad viņi to arī izmanto, jo šiem cilvēkiem ir izstrādājies konkrēts uzvedības modelis un uzkrājusies liela dzīves pieredze jautājumu risināšanā klātienē, taču viņiem trūkst iemaņu un zināšanu par elektronisko vidi.

Cilvēkiem grūti mainīt gadiem ilgušos paradumus

Klientu personīgā pieredze sevi attaisnojuši visu iepriekšējo dzīves posmu, tāpēc tie nevēlas un viņiem ir ļoti grūti mainīt savus uzvedības modeļus. Klientiem ir ļoti lielas bailes kļūdīties elektroniskajā vidē, jo viņi nav pārliecināti, ka visu izdarīs pareizi. Iespējams, ir bijusi negatīva pieredze. Piemēram, sākot pildīt elektronisko pieteikumu personu apliecinošo dokumentu saņemšanai, sistēmā ir limitēts laiks konkrēto darbību veikšanai. Klienti stāsta, ka, uzsākot pildīt pieteikumu, aizpilda to līdz pusei, tad izdomā, ka jāuzvāra tēja, aiziet līdz virtuvei, atnāk pēc 30 minūtēm un grib pabeigt iesākto. Bet pa šo laiku jau ir izmesti no sistēmas.

Protams, vislabāk būtu, ja pirmā pieredze, veicot darbības elektroniskajā vidē, būtu droša un blakus būtu kāds zinošāks cilvēks, kas spētu sniegt atbalstu un atbildēt uz neskaidrajiem jautājumiem. Arī man pašai pirmā pieredze ar elektroniski parakstītu dokumentu nebija pozitīva. Pirms vairākiem gadiem sagatavoju, elektroniski parakstīju un nosūtīju iesniegumu pašvaldības uzņēmumam. Diemžēl gaidītais rezultāts netika sasniegts, jo iestādei tobrīd nebija iespēju ne reģistrēt, ne pieņemt, ne pārbaudīt elektroniskos dokumentus, par ko tiku informēta telefoniski, lūdzot ierasties klātienē un parakstīt iesniegumu. Turpmāk gan ar elektroniski parakstītajiem dokumentiem problēmas nav bijušas.

Runājot ar apmeklētājiem, mēģinām saprast, kāpēc cilvēki nevēlas lūgt palīdzību bērniem vai mazbērniem. Bieži ir tā, ka šo tuvo cilvēku nemaz nav blakus, jo dzīvo ārzemēs. Bibliotēkās piedāvātajai apmācībai ir jāpierakstās, un ir bailes, vai spēš apgūt mācību vielu, jo informācijas uztvere arī nav tik ātra. Seniori nevēlas kļūt par apgrūtinājumu saviem tuviņiem, tāpēc labāk atnāk un paši izdara visu uz vietas iestādē.

Klātienē sniegtais pakalpojums pilda vēl vienu ļoti nepieciešamo nosacījumu cilvēka dzīvē – saskarsmi, kas ikdienā senioriem ir ļoti ierobežota. Cilvēks vienkārši grib parunāties, nesteidzīgi izstāstīt savu problēmu. Darbiniekiem tiek stāstītas ne vien problēmas, kas ir iestādes kompetencē, bet arī par mājdzīvniekiem, kaimiņiem, hobijiem. Kāda kliente uz nodaļu atnesa savu palmu, lūdzot parūpēties par to, jo viņa maina dzīvesvietu un nevar ņemt to līdzi, bet izmest dzīvo augu nespēj. Šī kliente reizi pusgadā ierodas nodaļā, lai pārliecinātos, ka ar palmu viss ir kārtībā. Mēs, protams, kundzi atceramies ar smaidu, bet dziļi sirdī lepojamies ar to, jo tas ir klienta uzticības kredīts, kas jāiekaro pakāpeniski. Sākumā caur neformālo komunikāciju, vēlāk – stāstot par e-parakstu, ko kliente izstāstīs visām savām draudzenēm un, iespējams, spēsim iedrošināt izmēģināt.

Ir klienti, kuri principa pēc atsakās lietot internetu, viņi nevēlas, lai bērni vai mazbērni viņus māca. Tā ir tāda kā aizsardzības reakcija, jo nevēlas zaudēt savu izveidoto priekšstatu par dzīvi, - ja esmu dzīvojis līdz šim bez datora, tad spēšu arī turpmāk, bērni man nopirka datoru, bet es to nelietoju, - tāda ir galvenā atbilde. Taču mēs esam optimisti un ceram, ka nākotnē situācija mainīsies, jo elektroniskā vide tiešām atvieglo dzīvi un saziņu.

Klientu apkalpošanas speciālistu zināšanas - atslēga uz e-pakalpojumu izmantošanu

Klientu apkalpošanas speciālisti ir tilts starp sabiedrību un valsts iestādi, tādēļ, jo vairāk tiks ieguldīts iestādes speciālistos, viņu apmācībā un izglītošanā, jo vieglāk, ātrāk un pilnīgāk notiks sabiedrības izglītošana par e-vidi. Lai klientu apkalpošanas speciālists varētu kvalitatīvi sniegt atbildes uz klientu uzdotajiem jautājumiem, praktiskās mācības, kur katrs darbinieks pats izmēģina izveidot pieteikumu, ir progresīvākais apmācību veids.

Nepieciešamas regulāras mācības par aktuāliem jaunumiem e-vidē, jo tehnoloģijas attīstās, paplašinās e-vidē sniegto pakalpojumu klāsts un trūkst informācijas par jauno pakalpojumu klāstu, ko piedāvā citas iestādes. Pārzinām savas iestādes piedāvātos pakalpojumus, bet digitālo aģentu mācībās gūvām plašāku informāciju par visām valsts iestādēm, varam klientiem paskaidrot, kur rast atbildi un nepieciešamo

informāciju, norādīt virzienu, kurā var gūt atbildi uz interesējošo jautājumu.

Cilvēkam svarīgs ir viņa personiskais ieguvums

Lai vairāk klientu izmantotu e-vidi, ir jāliek uzsvars uz to, kāds ir paša klienta ieguvums. Piemēram, vairākiem PMLP pakalpojumiem elektroniski ir noteikta zemāka valsts nodeva nekā tad, ja pakalpojumu saņem klātienē. Elektronisko pieteikumu ieguvums ir arī laiks, jo nav jāstāv rindā, nav jāpielāgojas iestādes darba laikam. Tāpat naudas ietaupījums – nav jātērējas transportam, autostāvvietām. Pakalpojumu var saņemt sev vēlamā laikā, nevis iestādes darba laikā. Atbilde tiek sniegta rakstiskā veidā, kas ļauj izvairīties no pārpratumiem. Ja ir aizmirsta sniegtā informācija vai nav pareizi uztverta, saprasta, var pārlasīt vairākas reizes.

Tieši tāpat ir ar mācībām – ja cilvēkam ir svarīgi apgūt jaunas zināšanas, tad viņš meklēs iespējas un apgūs tās. Es personīgi digitālo aģentu mācībām pieteicos, lai gūtu prasmes un iemaņas, ko PMLP ir definējusi organizācijas attīstības mērķos – popularizēt un sniegt vispusīgu informāciju klientiem par eID karšu izmantošanas iespējām un e-paraksta izmantošanu. Vēlējos apgūt jaunas lietas, lai operatīvi spētu atrast nepieciešamo informāciju portālā latvija.lv un uzzinātu par citām piedāvātajām iespējām elektroniskajā vidē.

A.LOGINOVA, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (PMLP) Rīgas 3.nodaļas vadītāja

Pārliecinies -

vai abonēji V vaduguni

aprīlim un turpmākajiem mēnešiem?!

Veiksmes prognoze

26.marts. Šodien nesarežģī sev dzīvi ar medicīnisku iejaukšanos aknās, žultspūslī vai ar asins pārlišanu. Kaut kas tur var aiziet šķērsām. Tāpat skrienot, brienot vai braucot saudzē muguru un kājas. Sāpes šajās jutīgajās zonās var izjaukt ieprogramētos darbus. Ja pietiek spēka un enerģijas, varat uzsākt arī ko jaunu. Zvaigznes solās nākt palīgā. Vienīgais, no kā šodien vajadzētu atturēties: aizņemties naudu, vienalga - vai no privātpersonas, vai bankas, jo to atdot būs ļoooti grūti. Vai tev to vajag?

27.marts. Vai zini, kas pie tevis sen nav ciemojies? Nu, protams, Čika kungs, kurš šodien atkal tevi *uzmundrinās* no plkst. 4.37 līdz 16.07 gan ar pazudušu dokumentu, gan noklīdušu atskaiti, gan datortehnikas vai tava auto niķiem, gan tavas Brūnes, Kranča vai Mura neadekvāto rīcību. Vai arī kādu nebijušu dabas stihiju: sniega, vētras vai pat pērķona veidā. Čika kungam tu pretī stāties vari tikai ar savu intuīciju. Diemžēl ar loģiku šodien tu ātrāk iebrauksi auzās. Tāpēc nebrīnieties, ka sievietēm var būt tīri forša diena, bet vīriešiem – īsts murgs.

28.marts. Parasta ceturtdiena parastiem cilvēkiem, kad neplānojam neko neparastu. Arī komunicēt šodien labāk ar savam statusam atbilstošiem cilvēkiem, jo sētnieks labāk sapratis sētnieku, santehniķis - santehniķi, pārdevēja - pārdevēju, skolotājs - skolotāju, mediķis - mediķi utt. Un, nedod Dievs, bezdarbniekam šodien doties pie deputāta ar pretenzijām vai lūgumiem (piedodiet, nekā personīga), vai skolēnam runāt pretī skolotājam, vai šoferim pierādīt savu taisnību ceļu policistam. Nu tad spalvas vien putēs! Vai tev to vajag? Piekritisiet, ka šādā atmosfērā uzsākt ko jaunu vai grandiozu būtu neprāts, vai ne?

Pareģe Ilga * Veiksmes un laika ziņu prognozi lasiet arī vaduguns.lv, tālr. 29365609

T	C	Pk	S	Sv	P
27.	28.	29.	30.	31.	1. apr.
+3	+7	+11	+12	+9	+10
-5	-3	+2	+3	+1	-1
Maksimālais vēja ātrums, m/s					
9	14	14	12	13	13
Nokrišņi, mm					
0,2	0,1	0	0	0	0

Gismeteo.Jaunumi.

